

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การสร้างสรรค์ประติมากรรม

รุจน์ ถวัลย์อรณพ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ

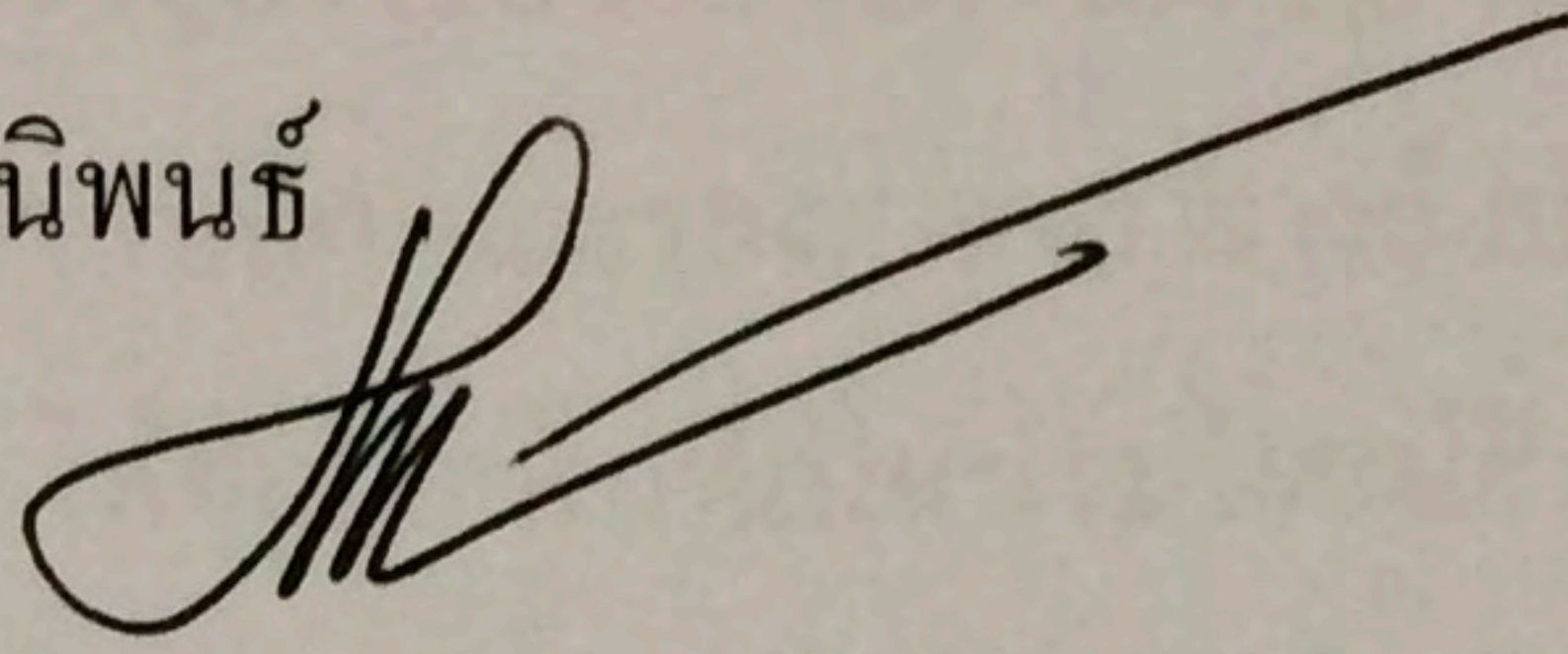
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

กรกฎาคม ๒๕๖๐

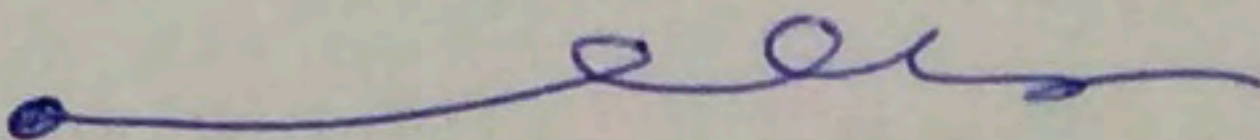
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์
ของ รุจน์ ถวัลย์อรรณพ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

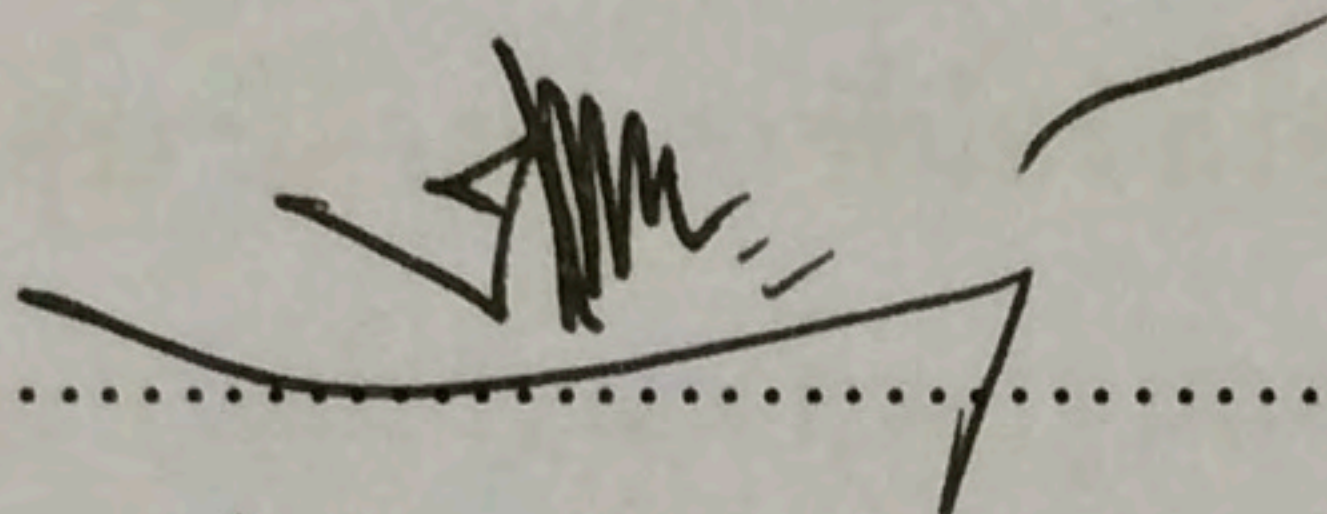

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ เทพศักดิ์ ทองนพคุณ)

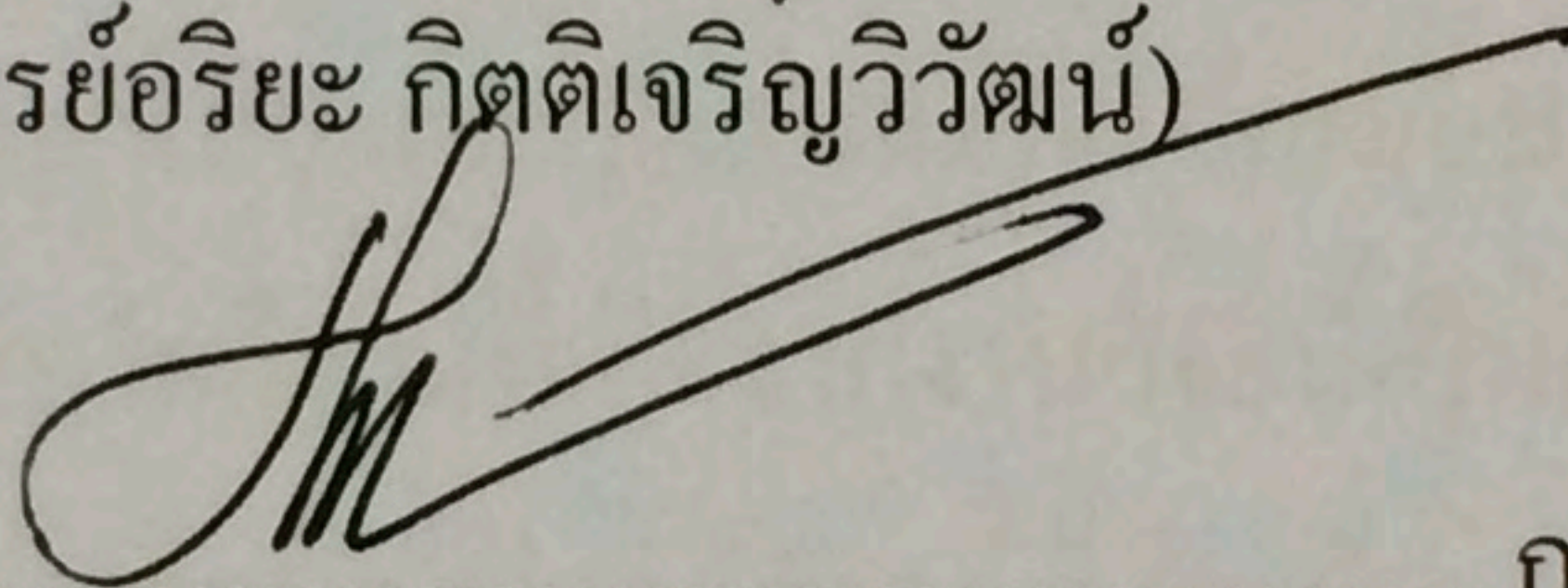

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ภารดี พันธุภากร)

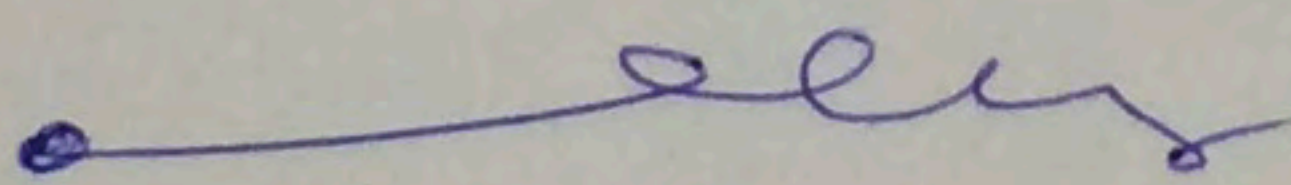
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

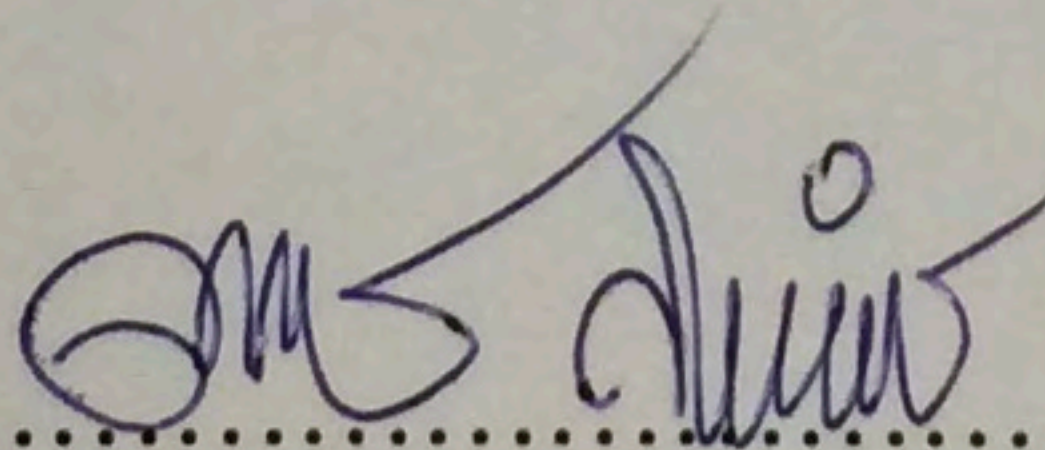
..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ อริยะ กิตติเจริญวัฒน์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เทพศักดิ์ ทองนพคุณ)

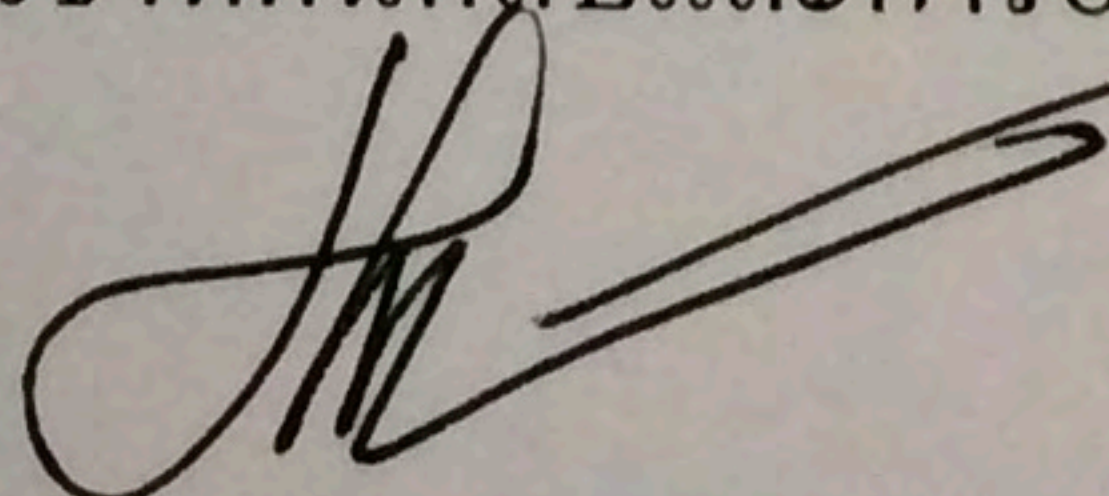

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ภารดี พันธุภากร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตฤณ กิตติการอำพล)

คณะศิลปกรรมศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ เทพศักดิ์ ทองนพคุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ เทพศักดิ์ ทองนพคุณ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ ภรดี พันธุภากร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำปรึกษาคอยแนะนำ และให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ยิ่งมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ อริยะ กิตติเจริญวัฒน์ ประธานกรรมการสอบ ปากเปล่าวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตฤณ กิตติการอำพล กรรมการสอบปากเปล่า วิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาเสียดเวลาอันมีค่ามาเป็นคณะกรรมการสอบในครั้งนี้ และให้คำแนะนำ ให้ความรู้ที่มีคุณประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัย

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยช่างศิลป์สุพรรณบุรี ที่เอื้อประโยชน์สถานที่ในการวิจัย และขอขอบคุณเพื่อนคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ประจำวิทยาลัย ฯ ที่ช่วยเหลือทั้งทางตรงและทางอ้อมมา โดยตลอด และขอขอบใจนักเรียน นักศึกษา ที่ได้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา พี่น้อง ครอบครัวถวัลย์อรธมพ และภรรยา นางกวิตา ปานล้ำเลิศ บุตรชาย ด.ช.ภูวน ถวัลย์อรธมพ คุณครู และคณาจารย์ทุกท่าน ญาติมิตร เพื่อนๆ และผู้ที่มีได้กล่าวนามทุกท่านที่คอยช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจให้เสมอมา

สุดท้ายนี้ ประโยชน์อันใดก็ตามที่เกิดจากงานวิจัยนี้เป็นผลมาจากกำลังใจ ความเมตตา กรุณาและความอนุเคราะห์ช่วยเหลือของบุคคลดังกล่าวข้างต้น จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงอีกครั้งมา ณ โอกาสนี้

รุจน์ ถวัลย์อรธมพ

๕๕๕๒๐๑๕๑: สาขาวิชา: ทักษะศิลป์และการออกแบบ; ศป.ม. (ทักษะศิลป์และการออกแบบ)

คำสำคัญ: เศรษฐกิจพอเพียง/ สร้างสรรค์ประติมากรรม

รૂจน์ ถวัลย์ธรรมพ: หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้การสร้างสรรค์ประติมากรรม
(SUFFICIENT ECONOMY PHILOSOPHY TO SCULPTURE) คณะกรรมการควบคุม

วิทยานิพนธ์: เทพศักดิ์ ทองนพคุณ, สม., ภาควิชาศิลปการ, ศศ.ม., ๗๕ หน้า, ปี พ.ศ. ๒๕๖๐

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้การสร้างสรรค์ประติมากรรม เป็นผลงานสร้างสรรค์
ประติมากรรมที่แสดงออกถึงความศรัทธาและคุณค่าของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ในหลวง
รัชกาลที่ ๙ ทรงพระราชทานให้กับประชาชนคนไทยทุกคน

ผลงานชุดนี้ประกอบด้วยผลงานประติมากรรมจำนวน ๔ ชิ้น ที่สื่อความหมายถึงเนื้อหา
ของทฤษฎีต่าง ๆ ๕ ประการ ประกอบด้วย หลักการบริหารจัดการน้ำ หลักการปรับปรุงคุณภาพดิน
หลักการสร้างและทำให้เกิดฝนเทียม หลักการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ หลักการทำบัญชีครัวเรือน
หลักการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร หลักการทำไร่นาสวนผสม หลักการทำน้าขึ้นบันได และหลักการ
ทำปศุสัตว์แบบพึ่งพา โดยหลักการทั้ง ๕ ได้นำหลักการมาออกแบบเรียงเรียงตามขั้นตอนการสร้าง
ระบบวิถีชีวิตความพอเพียง นำมาบรรจุในรูปทรงอักษรตัวเลขไทย เพื่อบ่งบอกถึง
ความสำคัญที่โดดเด่นและคุณค่าของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากอักษรตัวเลขไทย
เป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชนชาติไทยที่มีคุณค่าเช่นกัน

ทั้งนี้เนื้อหาของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่อยู่ในรูปทรงของอักษรตัวเลขไทยนั้น
นำมาประกอบอยู่ในโครงสร้างหลักของประติมากรรมซึ่งได้นำมำนำรูปทรงของหยดน้ำ, ต้นไม้ใหญ่
และส่วนประกอบของสถาปัตยกรรมทางพุทธศาสนาใช้ในการสร้างสรรค์ เนื่องจากรูปทรง
ดังที่กล่าวมานั้นเป็นรูปทรงที่บ่งบอกถึงคุณค่าทางศิลปะ วัฒนธรรมของไทย อีกทั้งมีความหมาย
เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของคนไทยมาตั้งแต่ยุคสมัยแรกของชนชาติไทย เพราะหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง เป็นหลักการดำเนินชีวิต เช่นเดียวกับพุทธศาสนา เป็นศาสนาประจำชาติซึ่งก็เป็นหลัก
ในการดำเนินชีวิตเพื่อให้บรรลุเป้าหมายถึงความสุขทั้งทางกายภาพและมโนภาพเช่นกัน

ผลงานประติมากรรมชุดนี้มุ่งหวังเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบการดำรงชีวิตอย่าง
พอเพียง เป็นสุข พัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืนอีกทั้ง บ่งบอกถึงคุณค่า และความงามของศิลปะ
วัฒนธรรมของไทยอีกด้วย ข้าพเจ้ามีความตั้งใจที่จะนำเสนอผลงานประติมากรรมนี้อย่าง
สร้างสรรค์เพื่อให้ผู้ที่สนใจเกิดความตระหนักถึงการพัฒนาชาติด้วยการนำเอาวัฒนธรรมที่มีคุณค่า
ของไทยมาเป็นมุมมองหนึ่งที่เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยต่อไปเพื่อให้ความเป็นไทย
ได้ดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์อันโดดเด่นและงดงามที่ต่างชาติต่างให้การยอมรับสืบไป

55920393: MAJOR: VISUAL ARTS AND DESIGN; M.F.A. (VISUAL ARTS AND DESIGN)

KEYWORD: SUFFICIENT ECONOMY/ SCULPTURE

RUJ THAWAL-UNNOP: SUFFICIENT ECONOMY PHILOSOPHY TO SCULPTURE. ADVISORY COMMITTEE: THEPASAKDI THONGNOPKOON, M.F.A., PORADEE PANTHUPAKORN, M.A. 75 P. 2017.

Sufficient economy philosophy to sculpture invention is the invented set of sculpture conveying faith and worth of sufficient economy philosophy by King Rama IX for all Thai people.

This set of sculpture consisted of 4 sculptures conveying 9 contents of different theories including the principle of water management, the principle of soil development, the principle of artificial rain, the principle of organic fertilizer production, the principle of household accounting, the principle of agricultural cooperatives, the principle of mixed farming, the principle of rice terrace farming and the principle of dependable livestock farming.

The above 9 principles were applied to design and organize to create sufficient lifestyle as Thai number to emphasize and express the worth of sufficient economy philosophy since Thai numbers are also unique in precious Thai culture.

The content of sufficient economy philosophy hidden in Thai numbers could be adopted as components of sculpture structure. The researcher had designed water drop shape, big trees and Buddhism architecture with his invention because these figures expressing artistic value of Thai culture and they could relate Thai lifestyle since the beginning of Thai nationality. In addition, sufficient economy philosophy is considered as precious living principle as Buddhism which is our national religious for all Buddhists to achieve physical and imaginative happiness. This set of sculpture aimed to express sufficient, happy and sustainable lifestyle and they showed the value and aesthetics of Thai arts as well. The researcher was willing to present this set of sculpture creatively so the interested persons will appreciate and aware of country development with precious Thai culture and apply it as the guideline to improve their quality of life so that we could sustain and inherit precious Thai identity and culture later on.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่	
๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
จุดมุ่งหมายของการสร้างสรรค์	๒
สมมติฐานในการสร้างสรรค์	๒
กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์	๓
ขั้นตอนการสร้างสรรค์	๓
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการสร้างสรรค์	๓
ขอบเขตของการสร้างสรรค์	๓
นิยามศัพท์เฉพาะ	๔
๒ เอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	๕
เศรษฐกิจพอเพียง	๕
เรียนรู้อาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง	๖
ภูมิหลังของตนเอง	๕
ความสัมพันธ์ของข้อมูลสู่กรอบแนวคิดของตนเอง	๑๔
๓ การดำเนินการ	๑๖
เนื้อหาสาระและเรื่องราว	๑๖
ขั้นตอนการทำงาน	๑๖
๔ การวิเคราะห์งานสร้างสรรค์	๔๔
การวิเคราะห์ทัศนธาตุ	๔๔
การวิเคราะห์โครงสร้างของรูปทรง	๕๓
การวิเคราะห์องค์ประกอบของผลงาน	๖๐
การวิเคราะห์คุณค่าและการแสดงออก	๖๕
การวิเคราะห์การใช้วัสดุและเทคนิควิธีการ	๖๖
การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างสรรค์ผลงาน	๖๕

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

บทที่

๕	สรุปผลการวิจัย.....	๓๑
	ปัญหาและข้อเสนอแนะ	๓๓
	บรรณานุกรม	๓๔
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	๓๕

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๔-๑	ข้อดีและข้อเสียของการใช้วัสดุในการสร้างผลงาน	๖๖
๔-๒	เทคนิค วิธีการ ข้อดีและข้อเสียของวิธีการในการสร้างผลงาน	๖๘

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
๒-๑	ภาพผลงานของ ศาสตราจารย์เจ็มร์ตัน กองสุข	๓
๒-๒	ภาพผลงานของ ศาสตราจารย์เจ็มร์ตัน กองสุข	๓
๒-๓	ภาพผลงานของ ศาสตราจารย์เจ็มร์ตัน กองสุข	๔
๒-๔	ภาพผลงานของ ศาสตราจารย์วิชัย สิทธิรัตน์	๔
๒-๕	ภาพผลงานของ ศาสตราจารย์วิชัย สิทธิรัตน์	๕
๒-๖	ภาพผลงาน My Family	๑๐
๒-๗	ผลงาน My Mind Happiness	๑๐
๒-๘	ผลงาน ตามรอยเศรษฐกิจพอเพียง ๑	๑๑
๒-๙	ผลงาน ตามรอยเศรษฐกิจพอเพียง ๒	๑๑
๒-๑๐	ผลงาน ตามรอยพ่อหลวง ๑-๒	๑๒
๒-๑๑	ผลงาน ตามรอยพ่อหลวง ๓-๔	๑๒
๒-๑๒	ผลงาน แรงแบบดาลใจจากกัณฑ์น้ำชั้พัฒนา ๑	๑๓
๒-๑๓	ผลงาน แรงแบบดาลใจจากกัณฑ์น้ำชั้พัฒนา ๒	๑๓
๒-๑๔	ผลงาน แรงแบบดาลใจจากกัณฑ์น้ำชั้พัฒนา ๓	๑๔
๓-๑	ข้อต่อสายพานไม้ระบบวิดน้ำ	๑๖
๓-๒	กัณฑ์น้ำชั้พัฒนา	๑๗
๓-๓	ภาพร่างที่ ๑ การบริหารจัดการน้ำ	๑๗
๓-๔	การปรับปรุงดิน	๑๘
๓-๕	ภาพร่างที่ ๒ การปรับปรุงคุณภาพดิน	๑๘
๓-๖	การทำฝนเทียม	๑๙
๓-๗	ภาพร่างที่ ๓ การทำฝนเทียม	๑๙
๓-๘	การทำปุ้หมัก	๒๐
๓-๙	ภาพร่างที่ ๔ การทำปุ้หมักชีวภาพ	๒๐
๓-๑๐	การทำบัญชีครัวเรือน	๒๑
๓-๑๑	ภาพร่างที่ ๕ การทำบัญชีครัวเรือน	๒๒
๓-๑๒	สหกรณ์ชุมชน	๒๒
๓-๑๓	ภาพร่างที่ ๖ การจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร	๒๓

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
๓-๑๔	ไรร่ณาสวนผสม ๒๓
๓-๑๕	ไรร่ณาสวนผสมร่งพืทักษ์ ๒๔
๓-๑๖	ภาพร่งที่ ๗ การทำไรร่ณาสวนผสม ๒๔
๓-๑๗	การทำนาคันบันได ๒๕
๓-๑๘	ภาพร่งที่ ๘ การทำนาคันบันได ๒๕
๓-๑๙	ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๒๖
๓-๒๐	ภาพร่งที่ ๙ การทำปลุศัศัว์แบบพั้งพา ๒๖
๓-๒๑	ภาพหยดพระเสโทของในหลวง รัชกาลที่ ๙ ๒๗
๓-๒๒	รูปคันทวย ๒๘
๓-๒๓	รูปหอพระไตรปิฎก ๒๙
๓-๒๔	รูปตู้พระไตรปิฎก ๒๙
๓-๒๕	ขันตอนท่ ๑ ร่งภาพตามขนาดท่ต้องการ ๓๑
๓-๒๖	ขันตอนท่ ๒ ปั้นขันรูปด้วยดิน ๓๑
๓-๒๗	ขันตอนท่ ๓ การถอดพิมพ์ ๓๒
๓-๒๘	ขันตอนท่ ๔ การนำดินออกจากพิมพ์ ๓๒
๓-๒๙	ขันตอนท่ ๕ การหล่อและปั้นเพิ่มเติมด้วยปูนดำ ๓๓
๓-๓๐	ขันตอนท่ ๖ การตกแต่งรายละเอียดและลงสี เมื่อทำการปั้นเพิ่มเติมเรียบร้อยแล้ว ปั้นลวดลาย ลงสี ๓๓
๓-๓๑	ขันตอนการทำงานขันที่ ๒ ขันตอนท่ ๑ ร่งภาพตามขนาดท่ต้องการ ๓๔
๓-๓๒	ขันตอนท่ ๒ เชื่อมโครงเหล็กตามแบบ ๓๔
๓-๓๓	ขันตอนท่ ๓ การอัดโฟมภายในโครงเหล็ก(ด้านหน้า) ๓๕
๓-๓๔	ขันตอนท่ ๔ การอัดโฟมภายในโครงเหล็กด้านหลัง) ๓๕
๓-๓๕	ขันตอนท่ ๕ การปั้นขันรูปด้วยปูนซีเมนต์เก็บรายละเอียดด้วยปูนดำ ๓๖
๓-๓๖	ขันตอนท่ ๖ การปั้นลวดลาย ลงสี ๓๖
๓-๓๗	ขันตอนท่ ๑ การร่งภาพตามขนาด ๓๗
๓-๓๘	ขันตอนท่ ๒ การเชื่อมโครงเหล็กตามแบบร่ง ๓๗
๓-๓๙	ขันตอนท่ ๓ การปั้นขันรูปด้วยปูนปลาสเตอร์ผสมไยมะพร้าว ๓๘
๓-๔๐	ขันตอนท่ ๔ การปั้นเก็บรายละเอียดด้วยปูนดำ ๓๘

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า	
๓-๔๑	ขั้นตอนที่ ๕ การปั้นลวดลาย ลงสี	๓๕
๓-๔๒	ขั้นตอนที่ ๑ การร่างภาพตามขนาด	๔๐
๓-๔๓	ขั้นตอนที่ ๒ การตัดแบบไม้ประกอบโครงสร้าง	๔๐
๓-๔๔	ขั้นตอนที่ ๓ การประกอบโครงสร้างไม้	๔๑
๓-๔๕	ขั้นตอนที่ ๔ ปั้นขึ้นรูปด้วยปูนดำ	๔๑
๓-๔๖	ขั้นตอนที่ ๕ ปั้นเพิ่มเติมและเก็บรายละเอียดด้วยปูนดำ	๔๒
๓-๔๗	ขั้นตอนที่ ๖ การปั้นลวดลาย ลงสี ปั้นเพิ่มเติมด้วยปูนดำสีแดง ลงสีทอง	๔๒
๔.๑	ภาพหยศพระเสโทของในหลวง รัชการที่ ๕	๔๕
๔.๒	ภาพส่วนประกอบสถาปัตยกรรมทางศาสนาพุทธ	๔๕
๔.๓	ส่วนประกอบสถาปัตยกรรมทางศาสนา	๔๖
๔.๔	ผลงาน “ทรงพระราชทาน”	๔๘
๔.๕	ผลงาน “ก่อกำเนิด เติบใหญ่”	๔๙
๔.๖	ผลงาน “ปรัชญาอันประเสริฐ”	๕๐
๔.๗	ผลงาน “ศรีทรา”	๕๑
๔.๘	ผลงาน “ก่อกำเนิด เติบใหญ่”	๕๒
๔.๙	ผลงาน “ปรัชญาอันประเสริฐ”	๕๓
๔.๑๐	ผลงาน “ศรีทรา” (ด้านหน้า)	๕๓
๔.๑๑	ผลงาน “ศรีทรา” (ด้านหลัง)	๕๔
๔.๑๒	การวิเคราะห์โครงสร้างของรูปทรงในผลงาน “ทรงพระราชทาน”	๕๕
๔.๑๓	การวิเคราะห์โครงสร้างของรูปทรงในผลงาน “ก่อกำเนิด เติบใหญ่”	๕๖
๔.๑๔	การวิเคราะห์โครงสร้างของรูปทรงในผลงาน “ปรัชญาอันประเสริฐ”	๕๗
๔.๑๕	การวิเคราะห์โครงสร้างของรูปทรงในผลงาน “ปรัชญาอันประเสริฐ” (ด้านหลัง)	๕๘
๔.๑๖	การวิเคราะห์โครงสร้างของรูปทรงในผลงาน “ศรีทรา”	๕๙
๔.๑๗	การวิเคราะห์องค์ประกอบของผลงาน “ทรงพระราชทาน”	๖๐
๔.๑๘	การวิเคราะห์องค์ประกอบของผลงาน “ก่อกำเนิด เติบใหญ่”	๖๑
๔.๑๙	การวิเคราะห์องค์ประกอบของผลงาน “ปรัชญาอันประเสริฐ”	๖๒
๔.๒๐	การวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปทรงในผลงาน “ศรีทรา”	๖๓

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในหลวงทรงเป็นทุกสิ่งทุกอย่างของคนไทยทั้งที่อยู่ภายในราชอาณาจักรและนอก ราชอาณาจักรรวมถึงชาวต่างชาติอีกหลากหลาย ทรงประทานทั้งความรักความเมตตาแก่ทุกสรรพ ชีวิต อีกทั้งความรู้สรรพวิชาการแก่ประชาชนในทุกหมู่เหล่า ทรงเข้าพระทัยในวิถีทางการดำรงชีวิต ของประชาชนในประเทศอย่างถ่องแท้ จึงทรงทำการทดลอง และค้นคว้าในหลายสิ่งที่พระองค์คิด ว่าเป็นประโยชน์แก่พสกนิกรส่วนใหญ่ของประเทศ นั่นก็คือ “การเกษตร” เมื่อพระองค์ทรงทำการ ทดลองและค้นคว้าด้วยพระองค์จนได้ผลสัมฤทธิ์ที่ดีแล้ว ก็ทรงก่อตั้งเป็นมูลนิธิโดยทรงมอบ ภารกิจให้มูลนิธิทำการขยายผลอย่างต่อเนื่องตลอดมา และทรงพระราชทานให้แก่ประชาชน โดยมิได้แบ่งแยกจากนั้นพระองค์ทรงเล็งเห็นถึงความไม่เข้าใจในวิธีการของเกษตรซึ่งต่างพื้นที่ และต่างสภาพการณ์จึงได้โปรดเป็นพระราชดำรัสในเรื่องดังกล่าวตามวาระต่าง ๆ ที่จะทรงโปรดได้ ให้แก่ประชาชนได้เข้าใจอย่างแท้จริง เมื่อโครงการหนึ่งบรรลุผลและมีประสิทธิภาพดีแล้วพระองค์ ก็มิได้หยุดที่จะค้นคว้าในเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ต่อมาโครงการต่าง ๆ มีเพิ่มมากขึ้นจนมี มากกว่า ๔,๐๐๐ กว่าโครงการ พระองค์ทรงตระหนักว่าเพียงการเกษตรอย่างเดียว นั้นมิสามารถ สร้างคุณภาพชีวิตที่ผาสุกและยั่งยืนให้แก่เกษตรกร ได้อย่างทั่วถึงเนื่องด้วยปัจจัยหลายอย่าง ดังนั้น พระองค์จึงทรงพระราชทานหลักในการดำรงวิถีชีวิตให้แก่เกษตรกร และนี่คือที่มาของเศรษฐกิจ พอเพียงที่ได้ทรงสร้างสรรค์ให้แก่ประชาชนคนไทยทุกคน ได้น้อมนำไปปฏิบัติเพื่อความผาสุกของ ตนดังนั้นในหลวงในทัศนคติของข้าพเจ้า พระองค์ทรงเปรียบเสมือนดั่งร่มโพธิ์ที่ปกปักภัย และคอย ดูแลทุกข์สุขของประชาชนชาวไทยทั้งชาติ อีกทั้งยังทรงเป็นแบบอย่างให้เห็นถึงความสุขที่แท้จริง ซึ่งได้มาจากการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากเหตุดังที่กล่าวมาแล้วข้าพเจ้าจึงมี ความศรัทธาต่อในหลวงและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยจากการศึกษาหลักการของปรัชญา นี้ ประกอบด้วยหลัก ๕ ประการ ซึ่งมี ๖ ประการที่เป็นหลักการสำคัญ ประกอบด้วย

๑. การบริหารจัดการน้ำ
๒. การปรับปรุงคุณภาพดิน
๓. การทำฝนเทียม (ต้องรับพระราชทานจาก โครงการ)
๔. การทำนุชีวิตภาพ
๕. การร่วมมือกันระหว่างเกษตรกรจัดตั้งสหกรณ์
๖. การทำบัญชีครัวเรือน

หลักการประกอบตามสภาพภูมิประเทศอีก ๓ หลักการประกอบด้วย

๗. การทำเกษตรผสมผสาน
๘. การทำนาแบบขั้นบันได
๙. การทำปศุสัตว์แบบฟังกา

ทั้ง ๕ หลักการนี้ เป็นส่วนสำคัญในการทำการเกษตรในแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแต่เพียงแนวทางตามพระราชดำรัสเพียงอย่างเดียวนั้นไม่สามารถสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นรูปธรรมทางศิลปะได้ จำเป็นต้องอาศัยหลักอีก ๓ ประการ เพื่อที่จะสร้างให้เกิดผลงานศิลปะที่มีเนื้อหา สัมพันธ์และสะท้อนกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓ ประการ ดังกล่าว ก็คือ ๑. จินตนาการ ๒. ความคิดสร้างสรรค์ ๓. การประยุกต์ ทั้ง ๓ ประการคือหัวใจหลักของการทำทุกสิ่งให้เกิด ประสิทธิภาพจนเกิดเป็นความสำเร็จ โดยทั้ง ๓ สิ่งนั้นจะต้องครบทุกปัจจัยจึงจะส่งผลได้ เพราะจินตนาการเป็นจุดกำเนิดความคิด บวกกับ การสร้างสรรค์ ทั้ง ๒ สิ่ง เป็นที่มาว่าจะทำอะไร แต่ไม่มีรูปธรรมต้องอาศัยการประยุกต์ กล่าวคือต้องนำความคิดมาประยุกต์กับความรู้จึงจะได้มาซึ่ง รูปธรรม

ทั้งหมดที่กล่าวมานั้นก็เป็นสิ่งที่ได้เรียนรู้มาจากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง เนื่องด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นในหลวงทรงวิเคราะห์ปัญหาของการทำการเกษตร แล้วนำมาประยุกต์เข้ากับความรู้ที่ได้มาใหม่เกี่ยวกับภูมิประเทศ ทรัพยากรธรรมชาติตามพื้นที่ที่แตกต่างกันเพื่อให้ได้ผลที่เหมาะสมกับทุกพื้นที่ในประเทศไทย

ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงได้นำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาหลักปรัชญาดังกล่าว ของพระองค์ น้อมนำมาเป็นแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม

จุดมุ่งหมายของการสร้างสรรค์

๑. เพื่อนำเสนอเนื้อหาในเรื่องของความรัก ศรัทธาต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ และพระราชกรณียกิจที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๒. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบของงานประติมากรรม

สมมติฐานในการสร้างสรรค์

การนำเอารูปทรงอักษรตัวเลขไทยมาออกแบบใหม่โดยสอดคล้องเนื้อหาของหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเพื่อสะท้อนแนวความคิดตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้านั้นในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์เนื้อหา ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละหัวข้อ กับการออกแบบสอดแทรกรูปทรงจากตัวเลขไทย ๑ - ๕ เพื่อเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างสรรค์งานประติมากรรม

ขั้นตอนการสร้างสรรค์

ค้นคว้าข้อมูลหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากอินเทอร์เน็ต (มูลนิธิชัยพัฒนา, ๒๕๕๖) จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องสรุปเนื้อหาให้เชื่อมโยงกับอักษรตัวเลขไทย จากนั้นสร้างสรรค์เป็นผลงานประติมากรรม จำนวน ๔ ชิ้นงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการสร้างสรรค์

1. สามารถอธิบายกระบวนการ และวิธีคิดในการสร้างสรรค์ประติมากรรม ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงของข้าพเจ้า และนำไปสู่การรับรู้ทางสุนทรียศาสตร์
2. สร้างงานประติมากรรมที่มี อัตลักษณ์เฉพาะตน โดยการนำตัวเลขไทยที่มีเอกลักษณ์มาเป็นโครงสร้างหลักในการสร้างสรรค์ประติมากรรม ที่สะท้อนแนวคิดทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อติดตั้ง และจัดแสดงในสถานที่ที่กำหนดได้
3. แสดงออกในความงามที่มีเอกลักษณ์ของตัวอักษรเลขไทยด้วยการนำมาสร้างเป็นประติมากรรม

ขอบเขตของการสร้างสรรค์

ศึกษากระบวนการต่าง ๆ ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและเนื้อหาว่ามีหลักการ และปัจจัยใดบ้างที่นำไปสู่การประสบความสำเร็จได้ตามทฤษฎีจากนั้นนำเนื้อหาจากการวิเคราะห์มาออกแบบร่วมกับตัวอักษรเลขไทยเพื่อใช้เป็นรูปทรงเพื่อแสดงเนื้อหาของผลงานประติมากรรมแล้วนำรูปทรงที่ได้มาบรรจุในโครงสร้างหลักของประติมากรรม

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา เนื้อหาสำคัญที่ปรากฏในผลงานประติมากรรมชุดนี้นำเสนอรูปทรงในแนวทางประติมากรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายของทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นแนวทางหลักของการสร้างความสุขที่ยั่งยืนในการทำกิจกรรมด้านการเกษตรกรรม โดยเป็นสิ่งที่ในหลวงทรงประทานหลักการให้คนไทยทั้งชาติ ทั้งนี้ข้าพเจ้าได้นำเอาอักษรตัวเลขไทยมาเป็นต้นแบบโครงสร้างของสร้างสรรค์รูปแบบประติมากรรมจากความคิดที่ว่าอักษรตัวเลขของไทยนั้นมีทั้งความหมายถึงการบอกจำนวนและยังมีรูปแบบของตัวอักษรที่มีความงามมีเอกลักษณ์อีกด้วย

๒. ขอบเขตด้านรูปแบบ วิธีการ และวัสดุ ผลงานประติมากรรมชุดนี้ เป็นผลงานศิลปะที่ใช้วิธีการประกอบกันของรูปทรงโดยโครงสร้างหลักของรูปทรงนำมาจากรูปทรงของหยดน้ำ มีต้นไม้ใหญ่ สถาปัตยกรรมทางศาสนา และได้นำรูปทรงของอักษรตัวเลขไทยที่ได้ออกแบบโดยการผสมผสานข้อมูลเนื้อหาจากการศึกษาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีหัวใจหลักแบ่งเป็น ๘ ประการ เพื่อนำมาประกอบกับโครงสร้างหลัก ด้วยวิธีการปั้น ปอก เพิ่ม โดยใช้ปูนปลาสเตอร์ ปูนซีเมนต์ และใช้ปูนดำเป็นวัสดุหลักในการสร้างสรรค์

นิยามศัพท์เฉพาะ

๑. เศรษฐกิจพอเพียง คือ การทำการเกษตรที่ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าที่สุดเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพสมบูรณ์ที่สุด และได้ผลผลิตที่ดีมีคุณภาพรวมถึงการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง สิ่งสำคัญที่สุดในการทำการเกษตรแบบพอเพียงก็คือการบริหารจัดการน้ำ และการปรับปรุงคุณภาพของน้ำให้ดีอย่างสม่ำเสมอ เพราะน้ำเป็นหัวใจหลักในการทำการเกษตรในทุกรูปแบบ พระองค์ทรงคิดค้นวิธีการปรับปรุงคุณภาพของน้ำให้มีคุณภาพจนสามารถนำกลับมาใช้หมุนเวียนได้อย่างต่อเนื่อง โดยการนำเอาอากาศเข้าไปบำบัดน้ำที่ด้อยคุณภาพด้วยวิธีการสร้างกังหันน้ำเพื่อทำการฟอกน้ำที่ใช้แล้วให้มีความบริสุทธิ์เหมือนเดิมแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีก เหตุนี้เองข้าพเจ้าจึงได้นำรูปแบบของกังหันน้ำมาเป็นที่มาในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากเศรษฐกิจพอเพียง ความพอเพียงนั้นแต่ละคนต่างมีไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างซึ่งก็ขึ้นอยู่กับวิถีชีวิตประสบการณ์ รวมถึงสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล

ความพอเพียงในความหมายของข้าพเจ้า คือความพอดี เพียงแค่พอดีก็สมบูรณ์ที่สุดแล้วไม่มากเกินไปและไม่น้อยจนเกินไป เช่นเดียวกันกับทุกสรรพสิ่งบนโลก เช่นแสงสว่างเมื่อมีความพอดีก็คือ ความพอเพียงเช่นนั้นอากาศเมื่อสูดเข้าก็ต้องนำออกเช่นกันถ้ามีแต่เข้าก็เต็มจนไม่มีที่เก็บ ก็ไม่พอดีไม่พอเพียง

๒. ประติมากรรม คือ ผลงานศิลปะรูปแบบหนึ่งที่อาศัยการสร้างรูปทรงที่มีเนื้อหาจากความคิด จินตนาการ อารมณ์ ความรู้สึก นำมาถ่ายทอดเพื่อแสดงออกและสื่อความหมายของผู้สร้างสรรค์ในรูปแบบ ๓ มิติ และมีความงามของรูปทรง

บทที่ ๒

เอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

เศรษฐกิจพอเพียง

จากแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจำเป็นต้องค้นคว้าและทำความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำข้อมูลมาออกแบบร่วมกับรูปทรงของตัวเลขไทยเพื่อเป็นเนื้อหาที่ต้องการถ่ายทอดเป็นผลงานประติมากรรม

ข้อมูลหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสืบค้นจากเว็บไซต์มูลนิธิชัยพัฒนา (๒๕๕๖) หลังจากค้นคว้าข้อมูลแล้วข้าพเจ้าได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากนั้น ได้สรุปได้ว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากการศึกษาหลักการของปรัชญานี้ ประกอบด้วยหลัก ๕ ประการ ซึ่งมี ๖ ประการ ที่เป็นหลักการสำคัญ ประกอบด้วย

๑. การบริหารจัดการน้ำ คือ การใช้น้ำเพื่อประโยชน์สูงสุด หมุนเวียนนำกลับมาใช้อีก
 ๒. การปรับปรุงคุณภาพดิน คือ การทำให้ดินที่เสียเสื่อมสภาพกลับมาเพาะปลูกได้
 ๓. การทำฝนเทียม (ต้องรับพระราชทานจากโครงการ) คือ ทำให้เกิดฝนนอกฤดูกาลในพื้นที่แห้งแล้ง
 ๔. การทำปุ๋ยชีวภาพ คือ การผลิตปุ๋ยด้วยวิธีการหมัก ได้ประโยชน์เพิ่มเติมเป็นก๊าซนำมาใช้เป็นพลังงานทดแทน
 ๕. การร่วมมือกันระหว่างเกษตรกรจัดตั้งสหกรณ์ คือ การจัดบันทึกรายรับรายจ่ายของครอบครัวและควบคุมการใช้จ่ายรวมทั้งการออมขนาดเล็ก
 ๖. การทำบัญชีครัวเรือน คือ การรวมผลผลิตกันภายในสมาชิกเพื่ออำนาจต่อรองในการจัดจำหน่าย และช่วยเหลือกันในกลุ่มสมาชิก
- หลักการประกอบตามสภาพภูมิประเทศอีก ๓ หลักการประกอบด้วย
๗. การทำเกษตรผสมผสาน คือ การปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี เพื่อเพิ่มผลผลิตให้มีความหลากหลาย
 ๘. การทำนาแบบขั้นบันได คือ การเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกพืชในพื้นที่ลาดชันโดยทำพื้นที่ลาดชันให้เป็นขั้นบันไดเพื่อกักเก็บน้ำ
 ๙. การทำปุ๋ยสัตว์แบบพังกา คือ การเลี้ยงสัตว์ควบคู่ไปกับการเพาะปลูกโดยการจัดสรรพื้นที่ให้เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน

ทั้ง ๕ หลักการนี้ เป็นส่วนสำคัญในการทำการเกษตรในแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแต่เพียงแนวทางตามพระราชดำรัสเพียงอย่างเดียวนั้นมิสามารถสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นรูปธรรมทางศิลปะได้ จำเป็นต้องอาศัยหลักอีก ๓ ประการ เพื่อที่จะสร้างให้เกิดผลงานศิลปะอันงดงามทั้งรูปทรงและความงามทางความรู้สึกนั้นก็คือ ๑. จินตนาการ ๒. ความคิดสร้างสรรค์ ๓. การประยุกต์ ทั้ง ๓ ประการ คือ หัวใจหลักของการทำทุกสิ่งให้เกิดประสิทธิภาพจนเกิดเป็นความสำเร็จโดยทั้ง ๓ สิ่งนั้นจะต้องครบทุกปัจจัยจึงจะส่งผลได้ เพราะจินตนาการเป็นจุดกำเนิดความคิด บวกกับการสร้างสรรค์ ทั้ง ๒ สิ่งเป็นที่มาว่าจะทำอะไรแต่ไม่มีรูปธรรมต้องอาศัยการประยุกต์ กล่าวคือต้องนำความคิดมาประยุกต์กับความรู้จึงจะได้มาซึ่งรูปธรรม

ทั้งหมดที่กล่าวมานั้นก็เป็นสิ่งที่ได้เรียนรู้มาจากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง เนื่องด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นในหลวงทรงวิเคราะห์ปัญหาของการทำการเกษตร แล้วนำมาประยุกต์เข้ากับความรู้ที่ได้มาใหม่เกี่ยวกับภูมิประเทศ ทรัพยากรธรรมชาติตามพื้นที่ที่แตกต่างกัน เพื่อให้ได้ผลที่เหมาะสมกับทุกพื้นที่ในประเทศไทย

ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงได้นำความรู้ที่ได้รับจากหลักปรัชญาดังกล่าว ของพระองค์น้อมนำมาเป็นแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม

เรียนรู้อาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

๑. อิทธิพลด้านสภาพสังคม

พิราชนนท์ (๒๕๕๖) ได้กล่าวถึง สมาร์ทฟาร์มเมอร์ เรียนรู้อาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสรุปได้ดังนี้ สภาพสังคมของประเทศไทยนั้นเป็นสังคมเกษตรกรรม ซึ่งคำว่าเกษตรนั้นหมายถึง การเพาะปลูกรวมถึงการเลี้ยงสัตว์ และการประมงด้วยเช่นกัน ที่กล่าวเช่นนี้เพราะในวัยเด็กครอบครัวของข้าพเจ้าก็ทำประมง และก็ทำสวนผลไม้ด้วย ดังนั้น จึงได้รับการถ่ายทอดจากปู่ย่า ตา ยาย ในเรื่องของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงซึ่งเป็นปรัชญาที่ใช้สร้างความสุขอย่างยั่งยืนได้ จึงเป็นเหตุหล่อหลอมความคิดของข้าพเจ้าจนเกิดเป็นศรัทธาซึ่งนำมาสู่แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมในชุดนี้

๒. อิทธิพลทางด้านความเชื่อและความคิดทางปรัชญา

จากการค้นคว้าข้อมูลจากส่วนต่าง ๆ ข้าพเจ้าพบว่า ยังไม่มีการดึงเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมา เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์เป็นผลงานประติมากรรมเลย จะมีก็แต่ผลงานจิตรกรรมซึ่งส่วนใหญ่จะแสดงออกในรูปแบบจิตรกรรมแนวประเพณีและร่วมสมัยประเภทเหมือนจริงเป็นส่วนใหญ่

ทางด้านรูปแบบในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม ข้าพเจ้ามีความประทับใจใน
ผลงานประติมากรรมของศาสตราจารย์ เข็มรัตน์ กองสุข ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์
(ประติมากรรม) ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และศาสตราจารย์วิชัย สิทธิรัตน์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์
(ประติมากรรม) ปี พ.ศ. ๒๕๕๗

ภาพที่ ๒-๑ ภาพผลงานของศาสตราจารย์เข็มรัตน์ กองสุข
ที่มา : <http://www.rama9art.org> (วันที่สืบค้น ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐)

ภาพที่ ๒-๒ ภาพผลงานของศาสตราจารย์เข็มรัตน์ กองสุข
ที่มา : <http://www.thaiartproject> (วันที่สืบค้น ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐)

ภาพที่ ๒-๓ ภาพผลงานของศาสตราจารย์เข็มรัตน์ กองสุข

ที่มา : <http://www.preede.wordpress.com> (วันที่สืบค้น ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐)

ผลงานของศาสตราจารย์เข็มรัตน์ กองสุข ใช้การจัดวางรูปทรงแบบสมดุลโดยเทคนิคการปั้นที่มีลักษณะของพื้นผิวที่แตกต่างกัน มีการสื่อความหมายทั้งรูปทรงภายในและรูปทรงภายนอก

ภาพที่ ๒-๔ ภาพผลงานของศาสตราจารย์วิชัย สิทธิรัตน์

ที่มา : <http://www.facebook.com/artist.hall/photo/a> (วันที่สืบค้น ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐)

ภาพที่ ๒-๕ ภาพผลงานของศาสตราจารย์วิชัย สิทธีรรัตน์

ที่มา : <http://www.facebook.com/artist.hall/photo/a> (วันที่สืบค้น ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐)

ผลงานของศิลปินทั้งสองท่านนี้ มีลักษณะที่คล้ายกันซึ่งเป็นการคล้ายกันในเรื่องของเทคนิค รวมถึงที่มาของการสร้าง โครงสร้างรูปทรง จากที่ข้าพเจ้าได้นำรูปของผลงานมาอ้างอิงนั้น จะเห็นได้ว่ารูปทรงของผลงานจะมีลักษณะ โครงสร้างของรูปทรงคล้ายคลึงกับรูปทรงเรขาคณิต ใช้การจัดวางรูปทรงแบบสมดุล โดยเทคนิคการปั้นที่มีลักษณะของพื้นผิวที่แตกต่างกัน มีการสื่อความหมายทั้งรูปทรงภายในและรูปทรงภายนอก รวมถึงการใช้พื้นที่ว่างเพื่อสื่อความหมายด้วย

ภูมิหลังของตนเอง

ข้าพเจ้าได้เคยสร้างสรรค์งานประติมากรรมมาแล้วอย่างต่อเนื่อง โดยผลงานที่ได้ทำไว้มีทั้งจิตรกรรมและประติมากรรมในรูปแบบเหมือนจริงและรูปแบบร่วมสมัย ทั้งนี้ประติมากรรมในรูปแบบร่วมสมัยของข้าพเจ้าส่วนใหญ่ได้สร้างจากรื่องราวความรักและศรัทธาต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช รัชกาลที่ ๙ ทั้งสิ้น

ภาพผลงานที่ข้าพเจ้าเคยทำไว้ มีดังต่อไปนี้

ภาพที่ ๒-๖ ผลงาน My Family

ที่มา : รุจน์ ถวัลย์ธรรมพ

ภาพที่ ๒-๗ ผลงาน My Mind Happiness

ที่มา : รุจน์ ถวัลย์ธรรมพ

ผลงานทั้งสองชิ้นเป็นผลงานประติมากรรม สร้างขึ้นในช่วงปี ๒๕๕๒ ที่เคยทำเนื้อหา เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับ อารมณ์ ความรู้สึกที่เกี่ยวกับความรัก ความผูกพันภายในครอบครัว สื่อเนื้อหา โดยการใช้รูปทรงจากธรรมชาตินำมาคลี่คลาย ลดทอนรูปทรงเป็นรูปทรงคล้ายคลึงกับรูปทรง เรขาคณิต

ภาพที่ ๒-๘ ตามรอยเศรษฐกิจพอเพียง ๑
ที่มา : รุจน์ ถวัลย์อรณพ

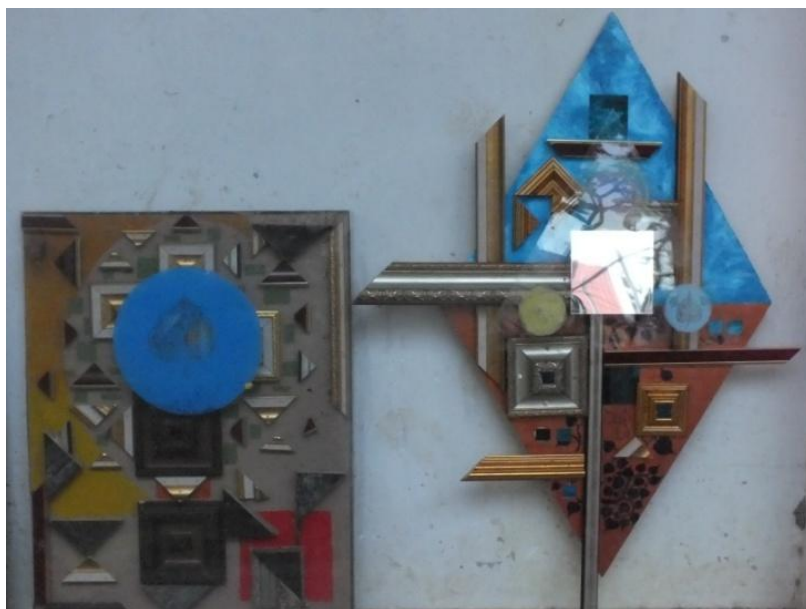

ภาพที่ ๒-๙ ตามรอยเศรษฐกิจพอเพียง ๒
ที่มา : รุจน์ ถวัลย์อรณพ

ผลงานช่วงต่อมาในปี ๒๕๕๗ เริ่มสร้างผลงานที่เกี่ยวกับความศรัทธาต่อในหลวงรัชกาลที่ ๙ และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพที่ ๒-๑๐ ผลงานตามรอยพ่อหลวง ๑-๒
ที่มา : ผลงานรายวิชาทัศนศิลป์ ๒ มิติ

ภาพที่ ๒-๑๑ ผลงานตามรอยพ่อหลวง ๓-๔
ที่มา : ผลงานรายวิชาทัศนศิลป์ ๒ มิติ

ผลงานชุดนี้เป็นผลงานจิตรกรรมสื่อผสมที่ใช้รูปทรงธรรมชาติที่ลดทอนส่วน
รายละเอียดนำมาผสมกับโครงสร้างที่ใช้รูปทรงเรขาคณิตมาเป็นสื่อในการแสดงออก

ภาพที่ ๒-๑๒ ผลงาน แรงบันดาลใจจากกังหันน้ำชัยพัฒนา ๑
ที่มา : ผลงานรายวิชาทัศนศิลป์ ๓ มิติ

ภาพที่ ๒-๑๓ ผลงาน แรงบันดาลใจจากกังหันน้ำชัยพัฒนา ๒
ที่มา : ผลงานรายวิชาทัศนศิลป์ ๓ มิติ

ภาพที่ ๒-๑๔ ผลงานแรงบันดาลใจจากกังหันน้ำชัยพัฒนา ๓
ที่มา : ผลงานรายวิชาทัศนศิลป์ ๓ มิต

ผลงานต่อมาเป็นผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากหนึ่งในโครงการของในหลวง
รัชกาลที่ ๙ จุดเริ่มต้นของการทำงานประติมากรรมในชุดนี้

ความสัมพันธ์ของข้อมูลสู่กรอบแนวคิดของตนเอง

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยจากการศึกษาหลักการของปรัชญานี้ประกอบด้วยหลัก
๕ ประการ ซึ่งมี ๖ ประการที่เป็นหลักการสำคัญ ประกอบด้วย

๑. การบริหารจัดการน้ำ
๒. การปรับปรุงคุณภาพดิน
๓. การทำฝนเทียม (ต้องรับพระราชทานจาก โครงการ)
๔. การทำปุ๋ยชีวภาพ
๕. การร่วมมือกันระหว่างเกษตรกรจัดตั้งสหกรณ์
๖. การทำบัญชีครัวเรือน

หลักการประกอบตามสภาพภูมิประเทศอีก ๓ หลักการประกอบด้วย

๗. การทำเกษตรผสมผสาน

๘. การทำนาแบบขั้นบันได

๙. การทำปศุสัตว์แบบพึ่งพา

จากหลักการทั้ง ๙ ประการ จึงได้นำเอาตัวเลขไทย ๑-๙ มาเป็นต้นทางในการสร้างสรรค์รูปทรงของผลงานประติมากรรมโดยสร้างสรรค์ให้เกิดความงามและสัมพันธ์กับเนื้อหาของเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับข้อมูลของหลัก ทั้ง ๙ ประการ

เลข “๑” การบริหารจัดการน้ำ คือ การใช้น้ำเพื่อประโยชน์สูงสุด หมุนเวียนนำกลับมาใช้อีก

เลข “๒” การปรับปรุงคุณภาพดิน คือ การทำให้ดินที่เสียเสื่อมสภาพกลับมาเพาะปลูกได้

เลข “๓” การทำฝนเทียม (ต้องรับพระราชทานจากโครงการ) คือ ทำให้เกิดฝนนอกฤดูกาล ใน พื้นที่แห้งแล้ง

เลข “๔” การทำปุ๋ยชีวภาพ คือ การผลิตปุ๋ยด้วยวิธีการหมัก ได้ประโยชน์เพิ่มเติมเป็นก๊าซนำมาใช้เป็นพลังงานทดแทน

เลข “๕” การร่วมมือกันระหว่างเกษตรกรจัดตั้งสหกรณ์ คือ การจดบันทึกรายรับรายจ่ายของครอบครัวและควบคุมการใช้จ่ายรวมทั้งการออมขนาดเล็ก

เลข “๖” การทำบัญชีครัวเรือน คือ การรวมผลผลิตกันภายในสมาชิกเพื่ออำนาจต่อรองในการจัดจำหน่าย และช่วยเหลือกันในกลุ่มสมาชิก

เลข “๗” การทำเกษตรผสมผสาน คือ การปลูกพืชหมุนเวียนตลอดทั้งปี เพื่อเพิ่มผลผลิตให้มีความหลากหลาย

เลข “๘” การทำนาแบบขั้นบันได คือ การเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกพืชในพื้นที่ลาดชัน โดยทำพื้นที่ลาดชันให้เป็นขั้นบันไดเพื่อกักเก็บน้ำ

เลข “๙” การทำปศุสัตว์แบบพึ่งพา คือ การเลี้ยงสัตว์ควบคู่ไปกับการเพาะปลูกโดยการจัดสรรพื้นที่ให้เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน

บทที่ ๓

การดำเนินการ

เนื้อหาสาระและเรื่องราว

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักทฤษฎีที่สามารถสร้างสรรค์ความสุขอย่างยั่งยืนให้กับคนทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรกรรม แต่สำหรับข้าพเจ้าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงก็สามารถสร้างแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมได้และก็ยังความสุขได้เช่นเดียวกับการทำการเกษตรของเกษตรกรเพราะ การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมในชุดวิทยานิพนธ์นี้ ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์จากความรู้สึกศรัทธาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้นำเอาหัวใจหลักของทฤษฎีมาสร้างสรรค์จากตัวอักษรมาสู่การแปลเปลี่ยนเป็นรูปทรง และสร้างให้เกิดความงาม เพื่อนำไปสู่การถ่ายทอดความคิดที่เป็นปรัชญาแฝงอยู่ในทฤษฎีนั้นๆ คือ ความสมดุลของธรรมชาติ โดยเฉพาะเรื่องของน้ำที่เป็นหัวใจหลักในการทำการเกษตรเนื่องจากการบริหารจัดการน้ำคือสิ่งที่สำคัญที่สุดในการทำการเกษตร และน้ำนี่เองที่ข้าพเจ้าได้นำมาสร้างสรรค์เป็นรูปทรงแล้วแสดงออกในรูปแบบประติมากรรม

ขั้นตอนการทำงาน

๑. วิเคราะห์เพื่อหาแนวคิด

จากหลักการทั้ง ๕ ประการ จึงได้นำเอาตัวเลขไทย ๑-๕ มาเป็นต้นทางในการสร้างสรรค์รูปทรงของผลงานประติมากรรมโดยสร้างสรรค์ให้เกิดความงามและสัมพันธ์กับเนื้อหาของเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับข้อมูลของหลัก ทั้ง ๕ ประการ

ภาพที่ ๓-๑ ข้อต่อสายพานไม้ระบบวิดน้ำ

ที่มา : พิพิธภัณฑสถานบ้านวัดขนอน

ภาพที่ ๓-๒ กังหันน้ำชัยพัฒนา

ที่มา : <http://www.chaipat.or.th/chaipat/chaipat/porpeing/porpeing.html>

(วันที่สืบค้น ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๖)

ภาพที่ ๓-๓ ภาพร่างหมายเลข ๑ การบริหารจัดการน้ำ

๑.๑ การบริหารจัดการน้ำ เนื่องจากน้ำเป็นปัจจัยแรกที่สำคัญต่อการทำการเกษตร จึงได้นำตัวอักษรเลข ๑ มาออกแบบเพื่อใส่ความหมายที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งได้นำรูปแบบของกังหันน้ำชัยพัฒนา มาออกแบบให้สัมพันธ์กับอักษรตัวเลข ๑ โดยออกแบบตัวเลข ๑ มีลักษณะเหมือนสายน้ำที่หมุนวนเพื่อให้รูปทรงที่ออกแบบตอบสนองผลรับในเรื่องของการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ภาพที่ ๓-๔ ต้นไม้ใหญ่

ที่มา : <http://oknation.nationtv.tv/blog/scbfoundation/2013/09/24/entry-1>

(วันที่สืบค้น ๒๔ กันยายน ๒๕๕๖)

ภาพที่ ๓-๕ ภาพร่างหมายเลข ๒ การปรับปรุงคุณภาพดิน

๑.๒ การปรับปรุงคุณภาพดิน เพราะคุณภาพของดินก็เป็นปัจจัยที่ต่อมากจากการบริหารจัดการน้ำเข้าพเจ้าได้นำเอาเนื้อหากจากโครงการแก้งดินในจังหวัดนราธิวาส การแก้ง คือ การทำให้ดินเปรี้ยวจัดแล้วตากดินที่เปรี้ยวจัดที่มีความเป็นกรดสูงให้แห้งจากนั้น เติมปูนขาวที่มีความเป็นด่างลงไปดินแล้วใส่น้ำให้ท่วมดินปล่อยให้แห้งอีกเติมน้ำอีกทำซ้ำจนดินเกิดความเป็น

กลาง โดยได้นำเอาเนื้อหาามาใส่ลงในอักษรตัวเลข ๒ ที่ออกแบบตัวเลข ๒ เป็นรูปหัวใจที่มีส่วนหัวแยกเป็นสองทางเปรียบกับความเป็นกรดเป็นด่างเมื่อทำให้เกิดความเป็นกลางนำสู่ดินก็จะใช้ทำการเพาะปลูกได้ การปรับปรุงคุณภาพดิน

ภาพที่ ๓-๖ พระบิดาแห่งฝนหลวง

ที่มา : <http://oknation.nationtv.tv/blog/can thai/2012/05/05/entry-1> (วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๖)

ภาพที่ ๓-๗ ภาพร่างหมายเลข ๓ การทำฝนเทียม

๑.๓ การทำฝนเทียม ข้าพเจ้าได้นำเนื้อหาของการทำฝนเทียมมาใส่ในอักษรตัวเลข ๓ เพราะประเทศไทยมีภูมิอากาศแบบร้อนชื้น มี ๓ ฤดูกาล คือ ร้อน ๔ เดือน, ฝน ๔ เดือน, หนาว ๔

เดือน สรุปคือใน ๑ ปีมีฝนเพียงแค่ ๔ เดือนเท่านั้นนอกนั้นเป็นแล้งอีก ๘ เดือนดังนั้นในหลวงทรงเห็นถึงปัญหา และอุปสรรคนี้ ท่านมีพระราชดำรัส ในการที่จะช่วยเหลือปัญหาภัยแล้งนี้ด้วยการหาแนวทางและวิธีการสร้างให้เกิดฝนนอกฤดูกาลขึ้น โดยการทำให้ ๓ ขั้นตอน คือ เลี้ยงให้อ้วน, ก่อทวน และจุ่ม โจม ดังนั้นข้าพเจ้าจึงได้หยิบยกขั้นตอนและกระบวนการนี้มาใส่ลงในอักษรตัวเลข ๓ ด้วยการออกแบบตัวเลข ๓ เป็นลักษณะเหมือนก้อนเมฆ

ภาพที่ ๓-๘ การทำปุ๋ยหมัก

ที่มา : <http://yaso.nfe.go.th/khamkhuankaao/> (วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๗)

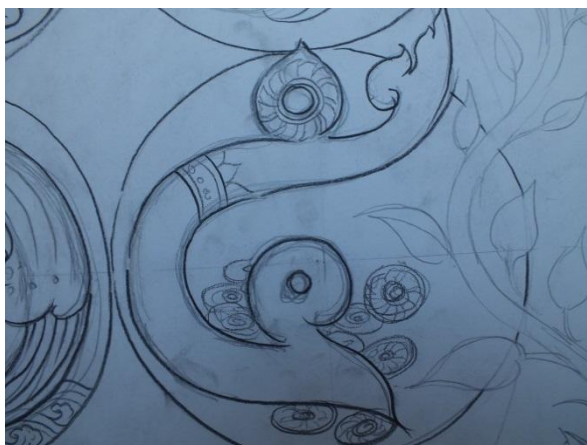
ภาพที่ ๓-๙ ภาพร่างหมายเลข ๔ การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ

๑.๔ การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ ข้ำพเจ้าได้นำเอาผลของการทำปุ๋ยหมักชีวภาพซึ่งนอกจากจะใช้เป็นธาตุอาหารของ พืช แล้วผลที่ได้ต่อมาก็คือพลังงานในรูปของก๊าซชีวภาพ โดยออกแบบตัวอักษรเลข ๔ ให้มีลักษณะเหมือนเปลวเพลิงเพราะ การทำปุ๋ยหมักชีวภาพนั้นนอกจากได้ธาตุอาหารสำหรับพืชแล้วผลที่ได้เพิ่มเติมก็คือก๊าซชีวภาพซึ่งออกมาในรูปแบบของพลังงานใช้สำหรับหุงต้มอาหารข้อมูลสอดคล้องกับเปลวไฟ

ภาพที่ ๓-๑๐ การทำบัญชีครัวเรือน

ที่มา <https://www.slideshare.net/ThippawanNapaped/ss-54506654> (วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๗)

ภาพที่ ๓-๑๑ ภาพร่างหมายเลข ๕ การทำบัญชีครัวเรือน

๑.๕ การทำบัญชีครัวเรือน เมื่อรับรู้รายรับรายจ่ายของครอบครัวจึงเกิดการควบคุม เพื่อให้เกิดความสมดุลการทำบัญชีครัวเรือนจึงเป็นที่มาของการออม ดังนั้นลักษณะรูปทรงของเลข ๕ จึงออกแบบให้เข้ากับการการออมได้อย่างเหมาะสมเพราะรูปทรงของเลข ๕ มีรูปเหมือนเหรียญ อยู่ทั้งด้านบนและด้านล่างจึงมีลักษณะคล้ายการหยอดกระปุกการออกแบบรูปทรงของเลข ๕ จึงมีความเหมาะสมกับเรื่องของการออม

ภาพที่ ๓-๑๒ สหกรณ์ชุมชน

ที่มา <https://www.13nr.org/posts/568581> (วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๓)

ภาพที่ ๓-๑๓ ภาพร่างที่ ๖ การจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร

๑.๖ การจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร เพื่อให้เกษตรกรมีอำนาจต่อรองกับพ่อค้า โดยการพระราชทานคำแนะนำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรขึ้น ดังนั้นข้าพเจ้าได้ทำการออกแบบตัวอักษรเลข ๖ ให้เหมือนกับลักษณะของรวมศูนย์กลาง โดยมองย้อนจากด้านหลังของตัวเลข ๖ วนมาที่ส่วนหัวของรูปทรงเลข ๖ นี่คือหกชั้นตอนหลักเบื้องต้นในการทำเกษตรตามหลักของทฤษฎีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ภาพที่ ๓-๑๔ ไร่นาสวนผสม

ที่มา : <https://mimmira.wordpress.com/2013/07/15/> (วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๓)

ไร่นาสวนผสมรุ่งพิทักษ์
(วิถีชีวิตแห่งความพอเพียง)

ภาพที่ ๓-๑๕ ไร่นาสวนผสมรุ่งพิทักษ์

ที่มา : <http://oknation.nationtv.tv/blog/rungpitukfarm/2009/01/12/entry-2>

(วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๓)

ภาพที่ ๓-๑๖ ภาพร่างที่ ๗ การทำไร่นาสวนผสม

๑.๗ การทำไร่นาสวนผสม การทำไร่นาสวนผสมนั้นเกษตรกรย่อมรู้ดีว่าการทำไร่นาสวนผสมผู้ทำจะต้องใช้ความพากเพียร และต้องทำการเกษตร ตลอดทั้งปีโดยการปลูกพืชหมุนเวียน เพื่อให้มีผลผลิตมาจำหน่าย เพื่อมีรายได้ตลอดทั้งปี ข้าพเจ้าจึงนำเอาตัวอักษรเลข ๗ มา

ออกแบบให้มีลักษณะเหมือนคาคที่ใช้ในการไถคาคนาส่วนกลางตัวเลข ๘ ที่เป็นสองหยักก็เปรียบเสมือนดินที่ถูกคาคไถมีลักษณะม้วนขึ้นข้างบนเสมอ

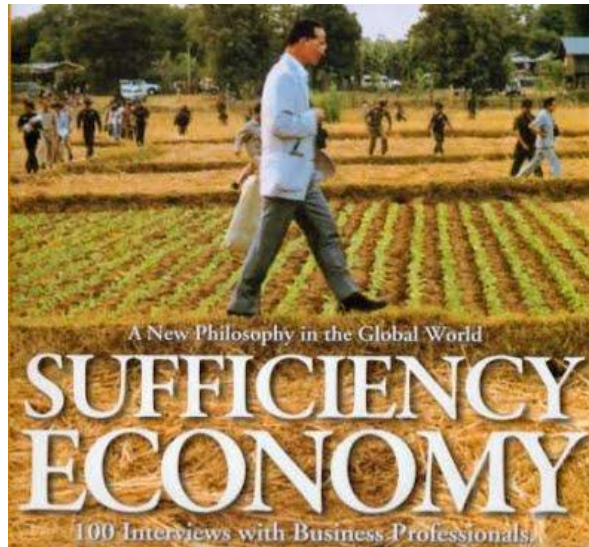
ภาพที่ ๓-๑๗ การทำนาขั้นบันได

ที่มา : <https://pantip.com/topic/31048314> (วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๗)

ภาพที่ ๓-๑๘ ภาพร่างที่ ๘ การทำนาขั้นบันได

๑.๘ การทำนาขั้นบันได การทำนาขั้นบันไดเป็นแนวคิดของในหลวงรัชกาลที่ ๙ เพื่อแก้ปัญหาการเกษตรที่ อยู่บนพื้นที่สูงบริเวณเนินเขาซึ่งเป็นพื้นที่ที่ทำการเกษตรยากเนื่องจากกักเก็บน้ำไม่ได้พระองค์จึงคิดค้นวิธีแก้ปัญหาข้าพเจ้าได้หยิบยกหลักการนี้มาบรรจุในขั้นตอนที่ ๘

ภาพที่ ๓-๑๕ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : <https://sites.google.com/site/tanyamai66/tanyamai66>

(วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๓)

ภาพที่ ๓-๒๐ ภาพร่างที่ ๕ การทำปศุสัตว์แบบพึ่งพา

๑.๕ เป็นหลักการสุดท้ายจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูล คือการทำปศุสัตว์โดยพึ่งพา การเกษตร ข้าพเจ้าได้นำเอาหลักการนี้มาบรรจุในอักษรเลข ๕ ด้วยการออกแบบส่วน โคนของหาง เลข ๕ ให้มีลักษณะคล้ายงาช้างซึ่งเป็นอวัยวะสำคัญของช้างและงาก็จัดเป็นสัตว์คู่บ้านคู่เมืองของ ชาตินิไทยมาช้านาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งงาช้างเผือกถือได้ว่าเป็นสัตว์คู่บุญบารมีของกษัตริย์ไทย เช่นกันจึงนับได้ว่าตัวอักษรเลข ๕ นี้มีความเชื่อมโยงกับหลักการของ ๕ ขั้นตอน ที่ได้สรุปไว้ เนื้อหา

ทั้ง ๕ ขั้นตอนที่แทรกความหมายไว้ในอักษรตัวเลขนี้ข้าพเจ้าได้นำมาบรรจุในส่วนรายละเอียดของ
สร้างสรรค์ประติมากรรม

เมื่อทำการออกแบบโดยการนำเนื้อหาของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้าบรรจุอยู่
ภายในตัวเลขทั้ง ๕ ตัวแล้ว จากนั้นทำการเลือกรูปทรงจากรูปทรงหยดน้ำ(พระเสโทของในหลวงที่
เกิดจากการตรากตรำพระวรกาย

ภาพที่ ๓-๒๑ ภาพหยดพระเสโทของในหลวง รัชกาลที่ ๙

ที่มา : <http://lifestyle.campus-star.com/knowledge/43777.html>

(วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐)

นำรูปหยดน้ำมาเป็นโครงสร้างหลักของผลงานชิ้นที่ ๑ “ทรงพระราชทาน” และได้นำ
รูปทรงของมือที่มีลักษณะรองรับจากเบื้องสูงมาประกอบเป็นส่วนล่างของโครงสร้างชิ้นงาน

ผลงานชิ้นที่ ๒ “ก่อกำเนิด เติบใหญ่” เมื่อในหลวงทรงพระราชทานแนวทางในการ
ดำรงชีวิตให้แก่ประชาชนซึ่งนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ จึงได้นำเอารูปทรงของ
ต้นไม้ออกมาเป็นโครงสร้างหลักในการนำเสนอเนื้อหาของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการ
นำรูปทรงของตัวเลขที่ออกแบบตามจำนวนบรรจุภายในโครงสร้างของผลงานชิ้นนี้

ภาพที่ ๓-๒๒ รูปคันทวย

ที่มา <https://get.google.com/albumarchive> (วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐)

ผลงานชิ้นที่ ๓ “ปรัชญาอันประเสริฐ” เมื่อเราได้รับสิ่งของที่มีคุณค่าและยังประโยชน์อันอนันต์แก่การดำรงชีวิตจะเกิดความรู้สึกปีติอย่างมาก จึงได้น้อมนำเอารูปทรงของต้นไม้ใหญ่มาผสมกับรูปทรงของส่วนประกอบสถาปัตยกรรมทางพุทธศาสนาเช่นเสาที่มีลักษณะการข้อมุมและคันทวย (เสาค้ำยันปีกหลังคา) มาใช้เป็น โครงสร้างหลักของชิ้นนี้

ภาพที่ ๓-๒๓ รูปหอพระไตรปิฎก

ที่มา www.painaidii.com/review/28005/wat-khrueng-tai57140/photo/1/lang/th/
(วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐)

ภาพที่ ๓-๒๔ รูปตู้พระไตรปิฎก

ที่มา www.Jitdrathanee.com/muk/thai/2t.htm (วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐)

ผลงานชิ้นที่ ๔ “ศรัทธา” ด้วยพระมหากษัตริย์คุณอันยิ่งใหญ่อย่างหาที่สุดมิได้ของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ที่ได้ทรงใช้พระวรกายและพระสติปัญญาคิดค้นหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอันเป็นสิ่งประเสริฐ และได้ทรงพระราชทานแก่ปวงชนชาวไทยด้วยความวิริยะอุตสาหะเป็นอย่างยิ่ง จึงเกิดเป็นความรัก ศรัทธา จึงน้อมนำเอารูปทรงในส่วนของผู้พระไตรปิฎก หอพระไตรปิฎก (ดูภาพประกอบในหน้า ๒๕) ซึ่งรูปแบบซึ่งมีขนาดเล็กกว่าโบสถ์ และวิหาร มาเป็น โครงสร้างหลักในการสร้างสรรค์ เนื่องจากความศรัทธาเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจภายในของมนุษย์ เปรียบเสมือนเวลาเรานูชาพระพุทธรูปที่วัดที่เกิดจากความศรัทธาเมื่ออยู่ที่อยู่อาศัยของเราก็จะต้องมีพระพุทธรูปขนาดเล็กพร้อมโต๊ะหมู่บูชาไว้ที่บ้านเช่นกัน

ขั้นตอนการทำงาน เมื่อได้รูปแบบขนาดเล็กที่ต้องการนำเสนอเป็นผลงานประติมากรรมแล้วจึงทำการร่างขยายแบบผลงาน โดยกำหนดขนาดของชิ้นงานดังนี้

ชิ้นที่ ๑ “ทรงพระราชทาน” มีขนาดอยู่ที่ ๘๑ X ๘๑ X ๑๓๕ เซนติเมตร

ชิ้นที่ ๒ “ก่อกำเนิด เดิบใหญ่” มีขนาดอยู่ที่ ๘๑ X ๘๑ X ๑๖๒ เซนติเมตร

ชิ้นที่ ๓ “ปรัชญาอันประเสริฐ” มีขนาดอยู่ที่ มีขนาดอยู่ที่ ๘๑ X ๘๘ X ๒๓๔ เซนติเมตร

ชิ้นที่ ๔ “ศรัทธา” มีขนาดอยู่ที่ ๔๕ X ๔๕ X ๗๒ เซนติเมตร

เมื่อทำการร่างแบบที่จะขยายเสร็จแล้วขึ้น โครงสร้างของรูปทรงด้วยเหล็กเส้นเล็ก ใหญ่ ตามความเหมาะสมกับขนาดของชิ้นงานแต่ละชิ้นจากนั้นทำการขึ้น โครงสร้างด้วยวัสดุ โฟม ปูน พลาสติกผสมใยมะพร้าว ปูนซีเมนต์ แล้วพอกทับด้วย ปูนดำสูตรของ จังหวัดเพชรบุรี สาเหตุที่เลือกใช้ปูนดำก็เนื่องมาจากวัสดุ “ปูนดำ” เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากภูมิปัญญาในการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบของผลงานประติมากรรมมาตั้งแต่โบราณ อีกทั้งวิธีการปฏิบัติงานก็ยังคงค่อยๆ พอกเพิ่มเติมทีละเล็กทีละน้อยเป็นการตอบสนองและเชื่อมโยงกับวิธีการทำงานที่ตรงกับวิธีการทำการเกษตร

ขั้นตอนการทำงานขั้นที่ ๑ เริ่มจากการร่างภาพตามขนาดที่ต้องการแล้วเชื่อมโครงเหล็ก เพื่อรับน้ำหนักของดิน ขึ้นดิน ถอดพิมพ์ หล่อเป็นปูนปลาสเตอร์ผสมทราย พอกด้วยปูนดำอีกครั้ง

ภาพที่ ๓-๒๕ ขั้นตอนที่ ๑ ร่างภาพตามขนาดที่ต้องการ

ภาพที่ ๓-๒๖ ขั้นตอนที่ ๒ ปั้นขึ้นรูปด้วยดิน

ภาพที่ ๓-๒๗ ขั้นตอนที่ ๓ การถอดพิมพ์

ภาพที่ ๓-๒๘ ขั้นตอนที่ ๔ การนำดินออกจากพิมพ์

ภาพที่ ๓-๒๘ ขั้นตอนที่ ๕ การหล่อและปั้นเพิ่มเติมด้วยปูนดำ

ภาพที่ ๓-๓๐ ขั้นตอนที่ ๖ การตกแต่งรายละเอียดและลงสี เมื่อทำการปั้นเพิ่มเติมเรียบร้อยแล้ว
ปั้นลวดลาย ลงสี

ภาพที่ ๓-๓๑ ขั้นตอนการทำงานขั้นที่ ๒ ขั้นตอนที่ ๑ ร่างภาพตามขนาดที่ต้องการ

ภาพที่ ๓-๓๒ ขั้นตอนที่ ๒ เชื่อมโครงเหล็กตามแบบ

ภาพที่ ๓-๓๓ ขั้นตอนที่ ๓ การอัดโฟมภายในโครงเหล็ก(ด้านหน้า)

ภาพที่ ๓-๓๔ ขั้นตอนที่ ๔ การอัดโฟมภายในโครงเหล็ก(ด้านหลัง)

ภาพที่ ๓-๓๕ ขั้นตอนที่ ๕ การปั้นขึ้นรูปด้วยปูนซีเมนต์เก็บรายละเอียดด้วยปูนดำ

ภาพที่ ๓-๓๖ ขั้นตอนที่ ๖ การปั้นลวดลาย ลงสี

ขั้นตอนการทำงาน ชั้นที่ ๒ เริ่มจากการร่างภาพ ทำแบบจำลอง ขึ้นโครงเหล็กกล่อง อัดโฟม ใช้ปูนซีเมนต์ฉาบทับ โฟม ปั้นตกแต่งด้วยปูนดำ ลงสีทอง (ใช้สีทองเจือจางด้วยน้ำ) ทาทับ ในบริเวณเพิ่มเติม ในชั้นที่ ๒ นี้ไม่ได้ใช้วิธีการปั้นขึ้นรูปด้วยดินเพราะการปั้นขึ้นรูปด้วยดินนั้นจะ เสียระยะเวลาในการถอดพิมพ์แล้วต้องทำการหล่อชิ้นงานอีก

ภาพที่ ๓-๓๗ ขั้นตอนที่ ๑ การร่างภาพตามขนาด

ภาพที่ ๓-๓๘ ขั้นตอนที่ ๒ การเชื่อมโครงเหล็กตามแบบร่าง

ภาพที่ ๓-๓๕ ขั้นตอนที่ ๓ การปั้นขึ้นรูปด้วยปูนปลาสเตอร์ผสมใยมะพร้าว

ภาพที่ ๓-๔๐ ขั้นตอนที่ ๔ การปั้นเก็บรายละเอียดด้วยปูนดำ

ภาพที่ ๓-๔๑ ขั้นตอนที่ ๕ การปั้นลวดลาย ลงสี

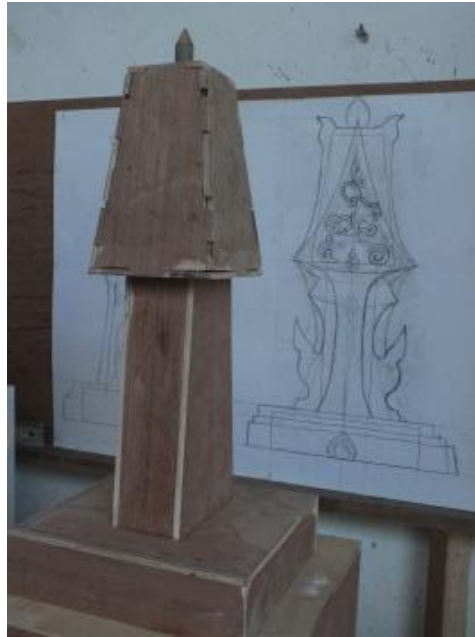
ขั้นตอนการทำงานขั้นที่ ๓ ร่างภาพ ทำแบบจำลอง เชื่อม โครงสร้างเหล็กกล่อง อัดโฟม
ขึ้น โครงสร้างของชิ้นงานด้วยปูนปลาสเตอร์ผสมใยมะพร้าว เพิ่มผิวงานด้วยปูนดำ ลงสีทอง

ภาพที่ ๓-๔๒ ขั้นตอนที่ ๑ การร่างภาพตามขนาด

ภาพที่ ๓-๔๓ ขั้นตอนที่ ๒ การตัดแบบไม้ประกอบโครงสร้าง

ภาพที่ ๓-๔๔ ขั้นตอนที่ ๓ การประกอบโครงสร้างไม้

ภาพที่ ๓-๔๕ ขั้นตอนที่ ๔ ปั้นขึ้นรูปด้วยปูนดำ

ภาพที่ ๓-๔๖ ขั้นตอนที่ ๕ ปั้นเพิ่มเติมและเก็บรายละเอียดด้วยปูนดำ

ภาพที่ ๓-๔๗ ขั้นตอนที่ ๖ การปั้นลวดลาย ลงสี ปั้นเพิ่มเติมด้วยปูนดำสีแดง ลงสีทอง

ขั้นตอนการทำงานขั้นที่ ๔ แบบจำลอง ร่างภาพ เนื่องจากผลงานชิ้นนี้มีขนาดไม่ใหญ่มาก โดยมีขนาดอยู่ที่ ๔๕ X ๔๕ X ๗๒ เซนติเมตร ขึ้นโครงสร้างด้วยวิธีการทำแบบไม้อัดขนาด

ความหนา ๑๐ มิลลิเมตร (รูปที่ ๔๑) ประกอบแบบไม้ตามโครงสร้างของรูปทรง (รูปที่ ๔๒)
เพิ่มปริมาตรตามแบบด้วยปูนดำได้เลย เก็บรายละเอียด ลงสีทอง

บทที่ ๔

การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

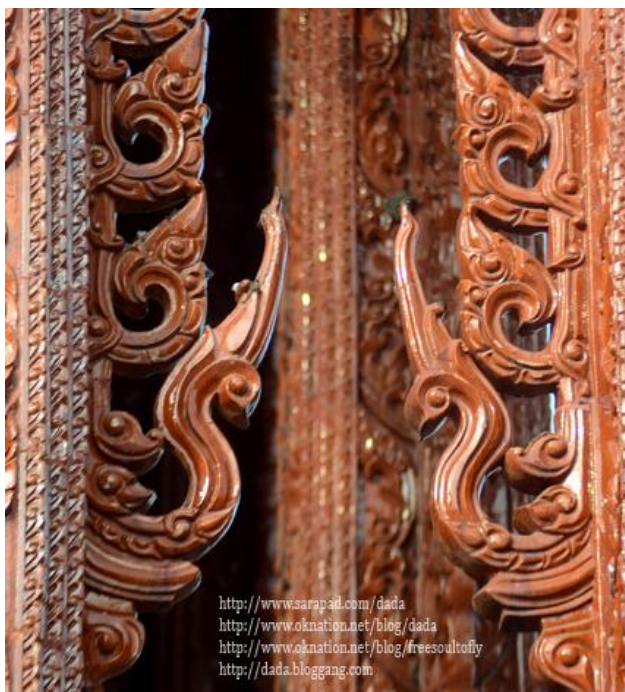
ผลงาน หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การสร้างสรรค์ประติมากรรมชุดนี้ เป็นการสร้างสรรค์ที่มีเรื่องราวและเนื้อหาจากความศรัทธาที่มีต่อพระราชกรณียกิจที่ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ที่ได้ทรงปฏิบัติด้วยความรักและห่วงใยราษฎรของพระองค์อย่างมุ่งมั่น ตั้งพระราชหฤทัย และพากเพียร ทรงเป็นต้นแบบในการประพฤติตนเป็นตัวอย่างให้แก่พสกนิกรและเป็นพระมหากษัตริย์คุณอย่างหาที่สุดมิได้ โดยการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมที่ได้น้อมนำเอาโครงการต่างๆที่พระองค์ได้ทรงคิดค้นไว้รวบรวมเป็นหลักการในการดำเนินชีวิตให้บังเกิดความสุข อย่างพอเพียง ยั่งยืน และพัฒนาคุณภาพชีวิตไปพร้อมๆกันกับการทำการเกษตร มาถ่ายทอดเป็นผลงานประติมากรรมลอยตัวที่สื่อเนื้อหาของหลักปรัชญาเศรษฐกิจ ซึ่งในการวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์สามารถแบ่งออกได้ดังนี้

๑. การวิเคราะห์ทัศนธาตุ
๒. การวิเคราะห์โครงสร้างของรูปทรง
๓. การวิเคราะห์องค์ประกอบของผลงาน
๔. การวิเคราะห์คุณค่าและการแสดงออก
๕. การวิเคราะห์การใช้วัสดุ และวิธีการ
๖. การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างสรรค์ผลงาน

การวิเคราะห์ทัศนธาตุ

ทัศนธาตุ (Visual Elements) คือสิ่งที่เป็นปัจจัยของการมองเห็น ได้แก่ เส้น น้ำหนัก ที่ว่าง รูปทรง สีและพื้นผิว (ชูลูด นิ่มเสมอ. ๒๕๓๑ : ๒๕๔) ในการสร้างสรรค์ประติมากรรมชุดนี้ มีการใช้ทัศนธาตุทางประติมากรรมที่สำคัญ คือ รูปทรง เส้น ระนาบ พื้นผิว โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. รูปทรง (Form) คือส่วนที่เป็นรูปธรรมของงานศิลปะ ด้วยรูปทรงเพียงส่วนเดียว ศิลปินสามารถสื่อความหมายได้อย่างสมบูรณ์ (ชูลูด นิ่มเสมอ. ๒๕๓๑ : ๒๐๕) ในการสร้างสรรค์ประติมากรรมชุดนี้รูปทรงที่ใช้เป็นรูปทรงที่มาจาก หยดน้ำ(ใช้แทนหยดพระเสโท) ส่วนประกอบของสถาปัตยกรรมทางศาสนา และรูปทรงของอักษรตัวเลขไทย รูปทรงดังกล่าวเป็นรูปทรงที่มีความเชื่อมโยงกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์ ซึ่งอธิบายความหมายเชิงสัญลักษณ์ได้ดังนี้

ภาพที่ ๔-๑ ส่วนประกอบสถาปัตยกรรมทางศาสนา

ที่มา : <http://2g.pantip.com/cafe/gallery/topic/G11859001/G11859001-40.jpg>

(วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐)

๑.๑ แรงบันดาลใจจากรูปทรง หยกน้ำ จากรูปที่ประชาชนเห็นจนชินตาทั้งปฏิทินตามสื่อต่างๆคือรูปที่อยู่ในหลวงทรงงานจนพระเสโทไหลและสิ่งนี้เองทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการนำรูปทรงหยกน้ำมาใช้เป็นโครงสร้างหลักและพระราชกรณียกิจทั้งหลายล้วนทรงทำเพื่อประชาชนส่วนรวมโดยทรงทำเป็นโครงการต่างๆซึ่งเมื่อนำโครงการต่าง ๆ นั้นมาวิเคราะห์แยกเป็นข้อและปฏิบัติตามก็จะประสบผลเปรียบเสมือนการปฏิบัติธรรมจึงเป็นแรงบันดาลใจต่อมาให้นำรูปทรงของอักษรตัวเลขไทยกับส่วนประกอบของสถาปัตยกรรมทางพุทธศาสนามาร่วมเป็นรูปทรงหลัก

๑.๒ แนวความคิดจากรูปทรง จากแรงบันดาลใจจากรูปทรงทำให้เกิดการแทนค่าเป็นสัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายดังนี้

๑.๒.๑ รูปทรงหยกน้ำใช้เป็นสัญลักษณ์แทนค่าหาขาดพระเสโทจากความวิริยะอุตสาหะของในหลวง รัชกาลที่ ๙ ที่ทรงพระราชกรณียกิจในการทรงงานเพื่อองค์ความรู้ในการดำรงชีวิตตามวิถีการเกษตรอย่างพอเพียงเพื่อเป็นแบบอย่างให้พสกนิกรได้นำไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

๑.๒.๒ รูปทรงของต้นไม้ใหญ่ที่ได้ถูกกลดทอนให้เหลือเพียงรูปทรงอย่างง่าย ๆ

๑.๒.๓ รูปทรงส่วนประกอบสถาปัตยกรรมทางศาสนาพุทธเป็นสัญลักษณ์แทนพระราชดำรัสของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ที่เปรียบได้กับธรรมะที่ประชาชนจะได้รับจากวัด จึงได้นำเอารูปทรงส่วนประกอบสถาปัตยกรรมทางศาสนาพุทธเข้ามาเป็นสื่อในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม

๑.๒.๔ รูปทรงอักษรตัวเลขไทยจำนวน ๕ ตัวเป็นสัญลักษณ์แทนหลักการทั้ง ๕ หลักที่จะนำไปสู่วิถีชีวิตที่พอเพียงของประชาชน

๑.๓ การกำหนดรูปทรง การกำหนดตำแหน่งการใช้รูปทรงต่างๆ ที่นำมาใช้ประกอบการออกแบบผลงานประติมากรรม

๑.๓.๑ รูปทรงหยดน้ำ ปรากฏอยู่ทางด้านบนสุดของทุกชิ้นงานเนื่องจากใช้แทนคำสิ่งที่ประชาชนทุกคนจะได้รับ คือ ความรัก ความหวังใยที่ในหลวงทรงพระราชทานให้แก่ประชาชนทุกคน ทุกเชื้อชาติ ทุกศาสนา

๑.๓.๒ รูปทรงของต้นไม้ใหญ่ที่ได้ถูกกลดทอนให้เหลือเพียงรูปทรงอย่างง่าย ๆ กำหนดเป็นรูปทรงหลักของประติมากรรม

๑.๓.๓ รูปทรงส่วนประกอบสถาปัตยกรรมทางศาสนาพุทธใช้ตามตำแหน่งการวางของรูปทรง เช่นรูปทรงช่อฟ้าอยู่ด้านบนแต่อยู่ใต้รูปทรงหยดน้ำ ,รูปทรงเสาขอมุมอยู่ด้านล่างเหนือฐาน

๑.๓.๔ รูปทรงอักษรตัวเลขไทยจำนวน ๕ ตัวใช้แทนการอธิบายเนื้อหาของรายละเอียดภายในอยู่ภายในรูปทรงหลัก

๒. เส้น (Line) เป็นทัศนธาตุที่อยู่ในงานประติมากรรมทำหน้าที่สร้างขอบเขตและโครงสร้าง โดยมีการใช้เส้นที่สำคัญเพื่อสื่อความรู้สึกดังนี้

๒.๑ เส้นตรงให้ความรู้สึกที่มั่นคงแข็งแรง และมุ่งมั่น

๒.๒ เส้นโค้งให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวที่ช้า สม่่าเสมอ

๒.๓ เส้นลักษณะเป็นคลื่นในแนวดิ่งให้ความรู้สึกการกระทำอย่างต่อเนื่อง

๒.๔ เส้นลักษณะเป็นคลื่นในแนวราบการแผ่ขยาย การกระจายออกไป

ภาพที่ ๔-๔ รูปผลงานชิ้นที่ ๑ “ทรงพระราชทาน

ผลงานชิ้นที่ ๑ “ทรงพระราชทาน” รูปหยดน้ำมาเป็น โครงสร้างหลัก โดยมีรูปทรงของมือ ที่มีลักษณะรองรับจากเบื้องสูงมาประกอบเป็นส่วนล่างของโครงสร้าง ชิ้นงานลักษณะของเส้น โครงสร้างเป็นเส้นโค้งในแนวตั้งทำให้เกิดความรู้สึกถึงความมีน้ำหนักของคุณค่ารูปทรงที่อยู่ ภายในโครงสร้างหลักนั้นส่วนฐานเป็นเส้นโค้งออกสร้างความรู้สึกแผ่ขยาย

ภาพที่ ๔-๕ รูปผลงานชิ้นที่ ๒ “ก่อกำเนิด เติบใหญ่”

ผลงานชิ้นที่ ๒ “ก่อกำเนิด เติบใหญ่” โครงสร้างหลักมีลักษณะเป็นเส้นตรงในแนวตั้งทำให้เกิดความรู้สึกแข็งแรง หนักแน่น และมั่นคง ส่วนกลางใช้ลักษณะเส้นโค้งมาบรรจบกันจนกลายเป็นรูปทรงกลมทำหน้าที่กำหนดขอบเขตและเป็นการเน้นเนื้อหาของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้วิเคราะห์เป็นหลักจำนวน ๕ ประการ

ภาพที่ ๔-๖ รูปผลงานชิ้นที่ ๓ “ปรัชญาอันประเสริฐ” (ด้านหน้า)

ผลงานชิ้นที่ ๓ “ปรัชญาอันประเสริฐ” โครงสร้างหลักมีลักษณะเป็นเส้นตรงในแนวตั้ง ทำให้เกิดความรู้สึกแข็งแรง หนักแน่น และมั่นคง ส่วนกลางใช้ลักษณะเส้นโค้งมาบรรจบกันจนกลายเป็นรูปทรงกลมทำหน้าที่กำหนดขอบเขตและเป็นการเน้นเนื้อหาของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้วิเคราะห์เป็นหลักจำนวน ๖ ประการที่เป็นหลักการพื้นฐานเพื่อความพอเพียง

ภาพที่ ๔-๓ รูปผลงานชิ้นที่ ๓ “ปรัชญาอันประเสริฐ” (ด้านหลัง)

ด้านหลังของผลงานชิ้นที่ ๓ มีโครงสร้างหลักเหมือนด้านหน้า มีเพิ่มเติมหลักเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตอีก ๓ ประการ โดยเนื้อหาของหลัก ๓ ประการออกแบบผสมอยู่กับตัวเลขไทย คือตัวเลข ๓ ๘ ๕ บรรจุอยู่ในรูปทรงของเส้นโค้งที่บรรจบกันเป็นรูปทรงใบโพธิ์

ภาพที่ ๔-๘ รูปผลงานชิ้นที่ ๔ “ศรีทธา”

ผลงานชิ้นที่ ๔ “ศรีทธา” การใช้โครงสร้างยังคงใช้เส้นตรงและโค้งเล็กน้อยในแนวตั้ง ประกอบกันเป็นรูปทรงสามเหลี่ยมสร้างให้เกิดความรู้สึกสูงส่งมีคุณค่าเพื่อนำไปสู่ความศรัทธา

๓. ระนาบ (Plane) เป็นทัศนธาตุทางประติมากรรมที่ใช้ในส่วนของารเน้นรายละเอียด เนื้อหา และเรื่องราวที่สำคัญที่อยู่ภายใน โครงสร้างหลักของประติมากรรม โดยมีระนาบ ๓ รูปแบบ คือ

- ๓.๑ ระนาบแบบเป็นกลม
- ๓.๒ ระนาบรูปไบโพธิ์
- ๓.๓ ระนาบรูปสามเหลี่ยม

ภาพที่ ๔-๕ ระนาบแบบแป้นกลม

ระนาบแบบแป้นกลม นำมาจากรูปร่างของทรงพุ่มไม้ใหญ่ทำเป็นระนาบ ระนาบรูปใบโพธิ์ และระนาบรูปสามเหลี่ยม ระนาบใบผลงานประติมากรรมชุดนี้ ที่ทำหน้าที่เน้นเนื้อหาที่บรรจุอยู่ภายในตัวเลขและเป็นระนาบที่ทำให้ตัวเลขมีความโดดเด่นยิ่งขึ้น

ภาพที่ ๔-๑๐ ระนาบรูปใบโพธิ์

ภาพที่ ๔-๑๑ ระนาบรูปสามเหลี่ยม

๔. พื้นผิว (Texture) เป็นทัศนธาตุที่ปรากฏในผลงานประติมากรรมชุดนี้ร่องรอยที่สร้างให้เกิดรูปแบบของพื้นผิวเพื่อต้องการเปรียบเทียบกับวิถีชีวิตผู้ที่ได้นำแนวทางของความพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันคือการทำกระทงที่งดงาม เป็นสุขซ้ำๆอย่างสม่ำเสมอ

การวิเคราะห์โครงสร้างของรูปทรง

การสร้างสรรคผลงานประติมากรรมชุดนี้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ โครงสร้างหลักของประติมากรรมซึ่งมีความแตกต่างกันแต่ได้สอดแทรกแนวความคิดที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

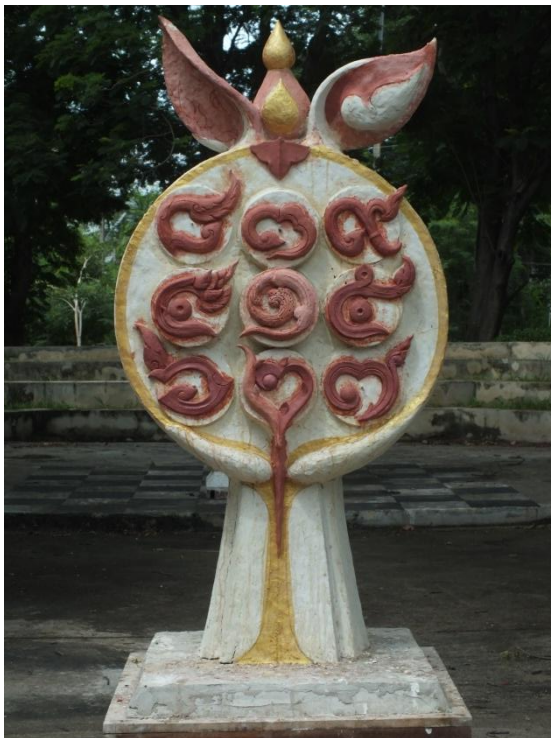
๑. ผลงานชื่อ: “ทรงพระราชทาน”

ภาพที่ ๔-๑๒ การวิเคราะห์โครงสร้างของรูปทรงในผลงาน “ทรงพระราชทาน”

ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้ โครงสร้างหลักประกอบด้วยรูปทรงของหยดน้ำสองหยด หยดแรกที่อยู่ด้านบนมีขนาดเล็กเปรียบเสมือนหยดพระเสโทของในหลวงรัชกาลที่ ๙ หยดน้ำใหญ่ด้านล่างเป็นผลมาจากความวิริยะ มุ่งมั่น ทุ่มเท บากบั่นพระวรกายและความคิด คั้นคว่ำทดลองจนประสบผลสำเร็จแล้วจึงทรงพระราชทานให้แก่ประชาชนทุกคน

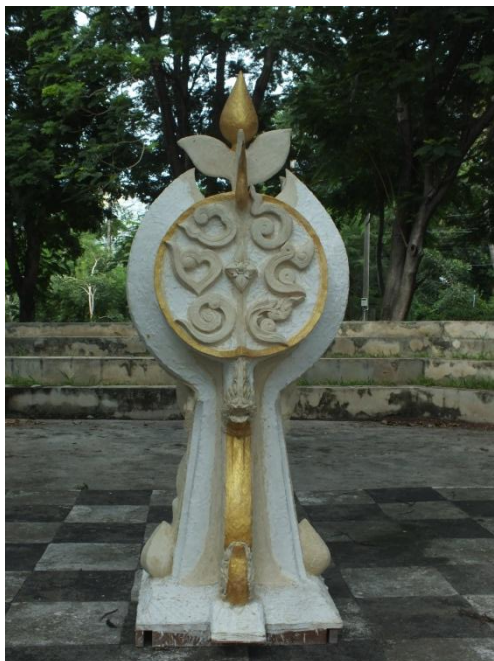
๒. ผลงานชื่อ: “ก่อกำเนิด เต็บใหญ่”

ภาพที่ ๔-๑๓ การวิเคราะห์โครงสร้างของรูปทรงในผลงาน “ก่อกำเนิด เต็บใหญ่”

ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้มีโครงสร้างหลักที่คลี่คลายมาจากรูปทรงของต้นไม้ใหญ่ด้านบน ยังคงเป็นหยดน้ำส่วนต่อมาเป็นส่วนพุ่มไม้ใหญ่ภายในประกอบด้วยเนื้อหาของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีส่วนกลางซึ่งเป็นลำต้นของต้นไม้ใหญ่ที่นำรูปแบบของเสาข้อมุมของสถาปัตยกรรมทางศาสนาพุทธมาประกอบกับรูปทรงของมือที่รองรับส่วนของฐานด้านล่างมีการใช้ลักษณะบานที่แผ่ออกแสดงออกถึงการแผ่ขยายต่อเนื่องไป

๓. ผลงานชื่อ: “ปรัชญาอันประเสริฐ”

ภาพที่ ๔-๑๔ การวิเคราะห์โครงสร้างของรูปทรงในผลงาน “ปรัชญาอันประเสริฐ”

ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้ โครงสร้างหลักยังคงเป็นต้นไม้ใหญ่สิ่งที่มีการพัฒนาคือส่วนบน จะมีการแตกยอดก่อเกิดเป็นใบที่มีลักษณะงดงามและแข็งแรงส่วนพุ่มยังคงรูปแบบเดิมแต่มีการพัฒนาการเพิ่มเติมคือด้านหน้าของชิ้นงานจะมีเนื้อหาอยู่เพียง ๖ หลักการ โดยมีพญานาคซึ่งได้นำรูปทรงมาจากเสาค้ำยันส่วนชายหลังคาของสถาปัตยกรรมทางศาสนาพุทธ(คันทวย) มาประกอบกับลำต้นซึ่งคงเป็นเสาอ้อมุมที่มีส่วนล่างขยายออก ส่วนด้านหลังมีเนื้อหาอีก๑๗หลักการประกอบอยู่ภายในบริเวณส่วนลำต้นมีพญานาคที่ลคทอนรายละเอียดให้มีความเรียบง่ายขึ้นแต่เพิ่มเป็นพญานาคอยู่ทั้งสองด้าน

ภาพที่ ๔-๑๕ การวิเคราะห์โครงสร้างของรูปทรงในผลงาน “ปรัชญาอันประเสริฐ”(ด้านหลัง)

ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงของรูปทรงพญานาค(คันทวย) เปรียบเสมือนการพัฒนาการจากหลัก ๑-๖ ประการที่เป็นหลักตั้งต้นของความพอเพียงส่วนหลักการที่ ๗-๘ เป็นหลักการเป็นหลักการที่เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อความพอเพียงที่สมบูรณ์

๔. ผลงานชื่อ: “ศรัทธา”

ภาพที่ ๔-๑๖ การวิเคราะห์โครงสร้างของรูปทรงในผลงาน “ศรัทธา”

ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้ โครงสร้างหลักของรูปทรงมีที่มาจากส่วนหลังคาของสถาปัตยกรรมทางศาสนาพุทธเนื่องจากเป็นส่วนที่สูงที่สุดของสถานที่เผยแพร่หลักธรรมคำสอนต่างๆ เพื่อให้มนุษย์ดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขเช่นเดียวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนกลางของรูปทรงด้านหน้าเป็นรูปใบโพธิ์ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการตรัสรู้ของพระสัมมาพุทธเจ้าเปรียบได้กับการบรรลุเป้าหมายสูงสุดของการดำรงชีวิต โดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นเสมือนแสงที่ส่องนำทางให้กับมนุษย์ในการดำรงชีวิตด้านหลังเป็นรูปของหน้าบันซึ่งเป็นตำแหน่งที่บ่งบอกถึงเรื่องราว เนื้อหาสถานที่นั้นๆหรือบ่งบอกในตอนที่มีความสำคัญแก่ผู้คน ส่วนด้านล่างของรูปทรงยังคงประกอบด้วยรูปทรงที่ลดทอนมาจากพญานาค โดยกำหนดให้หันด้านหน้าออกเพื่อพ่นน้ำให้แก่กระจายออกไปให้ทั่วทุกถิ่นที่

การวิเคราะห์องค์ประกอบของผลงาน

การวิเคราะห์องค์ประกอบของผลงานประติมากรรม “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การสร้างสรรค์ประติมากรรมเป็นการวิเคราะห์ผลงานรวม ๔ ชิ้นซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาแนวความคิดอย่างต่อเนื่องโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบของผลงานแยกออกเป็นความเป็นเด่น (Dominance) ความเป็นรอง (Subordination) และเอกภาพ (Unity) โดยมีรายละเอียดในการวิเคราะห์องค์ประกอบของประติมากรรมดังนี้

ภาพที่ ๔-๑๗ การวิเคราะห์องค์ประกอบของผลงาน “ทรงพระราชนาน”

๑. การวิเคราะห์องค์ประกอบของผลงาน: “ทรงพระราชนาน”

แนวคิด : หยคน้ำเป็นต้นกำเนิดของทุกๆสรรพสิ่ง เป็นสัญลักษณ์ของการดำรงอยู่ของชีวิต เปรียบการให้น้ำก็คือให้ชีวิตยังเป็นน้ำพระราชหฤทัยของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ย่อมเป็นคุณอย่างอนงอนันต์

๒. การวิเคราะห์องค์ประกอบของผลงาน “ทรงพระราชนาน”

๒.๑ ความเป็นเด่น (Dominance) จากแนวความคิดที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจึงกำหนดรูปทรงของน้ำโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นน้ำพระราชหฤทัยของในหลวงรัชกาลที่ ๙ จึงจัดให้เป็นรูปทรงหลักและรูปทรงที่มีความเด่นซึ่งในผลงานประติมากรรมชิ้นนี้ได้

กำหนดให้มี ๒ รูปและมีขนาดแตกต่างกันเพื่อสื่อถึงการแผ่ขยายออกของน้ำจากหยดเล็กๆ เป็นหยดน้ำขนาดใหญ่ที่เปียกไปด้วยหลักการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

๒.๒ ความเป็นรอง (Subordination) ประติมากรรมชิ้นนี้มีรูปทรงส่วนของความเป็นเด่นคือรูปทรงของหยดน้ำที่เป็นสัญลักษณ์แทนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังนั้นก็จึมีรูปทรงที่เป็นส่วนของความเป็นรองเป็นรูปทรงของมือที่แสดงอาการรองรับหลักปรัชญาที่ยิ่งใหญ่

๒.๓ เอกภาพ (Unity) ประติมากรรมชิ้นนี้มีความเป็นเอกภาพจากการประสานสัมพันธ์ของรูปทรงต่างชนิดกัน โดยความสัมพันธ์ทางด้านเนื้อหาคือการให้และการรับ

ภาพที่ ๔-๑๘ การวิเคราะห์องค์ประกอบของผลงาน “ท่อน้ำใจ เด็บใหญ่”

๓. การวิเคราะห์องค์ประกอบของผลงาน: “ท่อน้ำใจ เด็บใหญ่”

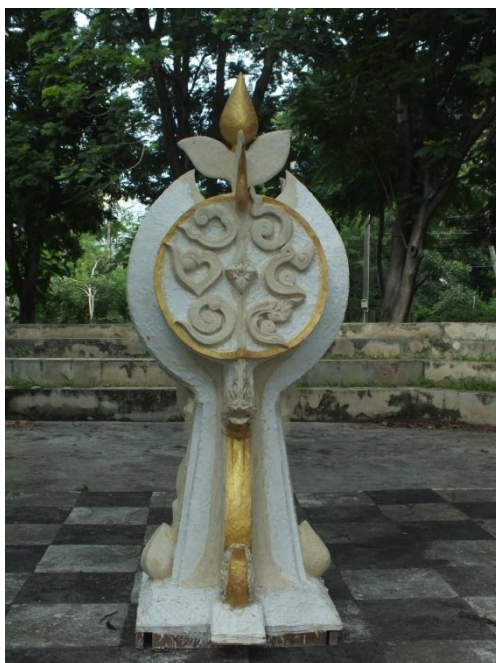
แนวคิด : ต้นไม้ใหญ่ท่อน้ำใจจากน้ำใจเด็บใหญ่กลายเป็นแหล่งบริบาลพืชและสัตว์น้อยใหญ่อีกอนกอนันต์อีกทั้งเป็นเสมือนคลังที่รวบรวมความรู้อันอุดมด้วยภูมิปัญญาที่ผู้ต้องการศึกษาได้นำไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ตนเอง สังคมและสภาพแวดล้อม

๔. การวิเคราะห์องค์ประกอบของผลงาน: “ก่อกำเนิด เดิบใหญ่”

๔.๑ ความเป็นเด่น (Dominance) ในผลงานชิ้นนี้ความเป็นเด่นของงานจะอยู่ที่ตัวอักษรเลขไทยเนื่องจากขนาดของรูปทรงแต่ละตัวและเมื่อครบตามจำนวนหลักการก็จะสามารถเห็นได้อย่างชัดเจนทั้งนี้เพราะในงาน “ก่อกำเนิด เดิบใหญ่” ต้องการสื่อเนื้อหาของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้เกิดขึ้นเพื่อให้ประชาชนได้น้อมนำไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พอเพียง เดิบโต ยั่งยืนต่อไป

๔.๒ ความเป็นรอง (Subordination) ส่วนองค์ประกอบของรูปทรงในผลงานชิ้นนี้คือส่วนที่เป็นรูปมือที่ได้ลดทอนให้เหลือเพียงนิ้วหัวแม่มือซึ่งรวมรูปทรงกับรูปทรงของสถาปัตยกรรมทางพุทธศาสนาส่วนที่เป็นเสาข้อมุมเพื่อใช้เป็นรูปทรงแทนความเป็นลำดับของต้นไม้ใหญ่เปรียบดั่งการกำเนิด เดิบโตอย่างมั่นคงแข็งแรงและยั่งยืนสืบต่อไป

๔.๓ เอกภาพ (Unity) ในผลงานประติมากรรมชิ้นนี้มีความเป็นเอกภาพด้วยความสัมพันธ์กับของเนื้อหา กับ โครงสร้างหลักของรูปทรงทำให้รู้สึกรับรู้ได้ถึงความสงบร่มเย็นที่ได้มองเห็นรูปทรงที่มีลักษณะเหมือนต้นไม้ใหญ่ที่เดิบโตและแผ่ขยายองค์ความรู้ในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อย่างมั่นคงแข็งแรง

ภาพที่ ๔-๑๕ การวิเคราะห์องค์ประกอบของผลงาน “ปรัชญาอันประเสริฐ”

๕. การวิเคราะห์องค์ประกอบของผลงาน: “ปรัชญาอันประเสริฐ”

แนวคิด: ทุกสรรพสิ่งเมื่อได้ก่อกำเนิด เติบโตใหญ่แล้ว ยิ่งเมื่อได้สั่งสม องค์ความรู้ ประสบการณ์ ในการปฏิบัติตนในวิถีแห่งหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นแล้วก็จะมีจิตใจอันเป็นสุขในความพอเพียง ยั่งยืน และพัฒนาคุณภาพชีวิตไปพร้อมๆ กันกับสมาชิกในครอบครัว ชุมชน และสังคมแผ่ขยายจากครอบครัว หมู่บ้าน อำเภอ จังหวัด จนไปถึงประเทศ เมื่อนั้นความสุขก็จะบังเกิดขึ้นในประเทศและยังคงแผ่ขยายต่อไป นี่คือที่มาของผลงาน “ปรัชญาอันประเสริฐ”

๖. การวิเคราะห์องค์ประกอบของผลงาน: “ปรัชญาอันประเสริฐ”

๖.๑ ความเป็นเด่น (Dominance) ผลงานชิ้นนี้ความเป็นเด่นจะอยู่ที่รูปทรงภายใน โครงสร้างหลักทุกรูปทรง คือรูปทรงอักษรตัวเลขไทยที่ประกอบกันอยู่ภายในทั้งด้านหน้า ด้านหลัง รูปทรงในส่วนที่เป็นลำดับซึ่งประกอบด้วยรูปทรงของสถาปัตยกรรมทางพุทธศาสนา (เสาศ) ร่วมกับรูปทรงของส่วนประกอบสถาปัตยกรรมทางศาสนาพุทธที่เป็นรูปพญานาคซึ่งมีที่มาจากเสาค้ำยันชายหลังคา(คันทวย) เหตุนี้ทำให้ประติมากรรมชิ้นนี้จึงมีองค์ประกอบของรูปทรงที่มีความเป็นเด่นอยู่หลายรูปทรง

๖.๒ ความเป็นรอง (Subordination) ผลงานประติมากรรมชิ้นนี้มีส่วนรูปทรงที่มีความเป็นรองคือส่วนของรูปทรงในส่วนยอดที่มีลักษณะเป็นใบไม้ที่มีลวดลายเพิ่มเติม กับส่วนที่เป็นรูปทรงของส่วนประกอบสถาปัตยกรรมทางศาสนาพุทธที่ประดับอยู่ทุกส่วนของผลงานประติมากรรม

๖.๓ เอกภาพ (Unity) ผลงานประติมากรรมชิ้นนี้มีองค์ประกอบที่มีความเป็นเอกภาพจากการผสมกันทั้งด้านเนื้อหา โครงสร้างหลัก และส่วนประกอบทำให้ประติมากรรมชิ้นนี้แสดงออกซึ่งพลังที่เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจผู้คนให้ปฏิบัติตามหลักปรัชญาอันประเสริฐนี้

ภาพที่ ๔-๒๐ การวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปทรงในผลงาน “ศรีทธา”

๗. การวิเคราะห์องค์ประกอบของผลงาน: “ศรีทธา”

แนวคิด: ผลงานประติมากรรมชิ้นนี้มีรูปทรงที่เรียบง่ายทำให้เกิดความรู้สึกสงบร่มเย็น และเป็นสุข เหตุจากเมื่อกระทำสิ่งใดที่เป็นประโยชน์สุขของครอบครัว สังคม และประเทศชาติ สิ่งนั้นเมื่อทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ก็เกิดความ ปิติ ขึ้นภายในจิตใจของผู้ประพฤติปฏิบัติ นั้นจน กลายเป็นความศรัทธาในที่สุด

๘. การวิเคราะห์องค์ประกอบของผลงาน: “ศรีทธา”

๘.๑ ความเป็นเด่น (Dominance) ผลงานประติมากรรมชิ้นนี้มีรูปทรงในส่วนความ เป็นเด่นคือรูปทรงของโครงสร้างหลักซึ่งเป็นรูปทรงที่ปรับมาจากส่วนหลังคาของสถาปัตยกรรม ทางศาสนาพุทธเนื่องจากภายในวัดเป็นสถานที่ซึ่งทำให้ผู้คนบังเกิดความปิติภายในจิตใจ ส่วนของ หลังคาวัดก็ทำให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุข จึงทำให้คนได้ย้อนกลับไปมองถึงเหตุที่มาซึ่งความปิตินั้น

๘.๒ ความเป็นรอง (Subordination) ผลงานประติมากรรมชิ้นนี้ในส่วนความเป็นรอง ก็จะเป็นรูปทรงภายในซึ่งประกอบไปด้วยรูปทรงใบโพธิ์ และรูปทรงอักษรตัวเลขไทยเนื่องจาก รูปทรงที่กล่าวนี้สะท้อนถึงกิจกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเนื้อหาที่ได้ปฏิบัติมาแล้ว อย่างสม่ำเสมอจนกลายเป็นความศรัทธาในที่สุด

๘.๓ เอกภาพ (Unity) ผลงานประติมากรรมชิ้นนี้มีองค์ประกอบที่มีความเป็นเอกภาพจากการผสานกันทางด้านเนื้อหา โครงสร้างหลัก ส่งผลให้เกิดความรู้สึกถึงความสุขที่ได้ทำในสิ่งที่เชื่อมั่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามอย่างหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ทรงพระราชทานให้พสกนิกรได้นำไปใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยความศรัทธาอย่างเปี่ยมล้นอยู่ภายในใจ

การวิเคราะห์คุณค่าและการแสดงออก

จากการศึกษาและวิเคราะห์ ทักษะธาตุ โครงสร้าง องค์ประกอบของผลงานทำให้แนวคิดและการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมมีการพัฒนาขึ้นตามลำดับอย่างต่อเนื่องในส่วนของคุณค่าและการแสดงออกของผลงานประกอบด้วย เรื่อง แนวเรื่อง เนื้อหา ซึ่งมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

๑. เรื่อง เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม

๒. แนวเรื่อง แสดงให้เห็นถึงหลักการของการนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้คุณค่าถึงขั้นตอนกระบวนการของการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำเสนอตามแนวทางการแสดงออกทางประติมากรรมโดยใช้สัญลักษณ์ การออกแบบรูปทรง แทนค่าขั้นตอนของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และความสัมพันธ์กันระหว่างเนื้อหากับหลักปรัชญาจนก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีในการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมร่วมสมัย

รูปทรงที่สร้างสรรค์ขึ้นในแต่ละผลงานมีการกำหนดโครงสร้างและองค์ประกอบแตกต่างกันตามการพัฒนาการจากแนวความคิด โดยเน้นเรื่องราวที่ได้ศึกษาและวิเคราะห์กับการใช้รูปทรงเป็นสัญลักษณ์ซึ่งแบ่งผลงานเป็น ๔ ชิ้น คือ

๑. ผลงานชิ้นที่ ๑ “ทรงพระราชทาน” ผลงาน ชิ้นนี้กำหนดให้จุดเด่นเป็นรูปทรงของหยดน้ำเพื่อแทนค่า พระเสโทของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ที่ทรงมีน้ำพระหฤทัย ห่วงใยชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎร ทรงมุ่งมั่น ทรากตราพระวรกายทั้งร่างกายและสติปัญญา คิด ศึกษา ค้นคว้าข้อมูลทดลองปฏิบัติจนประสบความสำเร็จซึ่งต้องใช้ระยะเวลาอันยาวนานกว่าจะประสบผลแล้วจึงทรงพระราชทานองค์ความรู้นี้ให้แก่ราษฎรนับว่าเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้

๒. ผลงานชิ้นที่ ๒ “ก่อกำเนิด เติบใหญ่” ผลงานชิ้นนี้กำหนดให้จุดเด่นเป็นรูปทรงของต้นไม้ใหญ่ที่ถูกลดทอนรูปทรงส่วนรายละเอียดของกิ่งก้านแล้วนำเนื้อหาจากการศึกษาหลักปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียงมาสอดคล้องกับการออกแบบสัญลักษณ์โดยใช้อักษรตัวเลขไทยมาเป็นสื่อเพื่อให้เกิดความงามทางด้านรูปทรงที่บ่งบอกถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๓. ผลงานชิ้นที่ ๓ “ปรัชญาอันประเสริฐ” ผลงานชิ้นนี้กำหนดให้จุดเด่นของรูปทรงยังคงเป็นต้นไม้ใหญ่กับอักษรตัวเลขไทยมีการเพิ่มเติมรายละเอียดโดยการนำเอาส่วนประกอบของรูปทรงจากสถาปัตยกรรมทางศาสนาพุทธมาเสริมให้เห็นถึงคุณค่าขององค์ความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๔. ผลงานชิ้นที่ ๔ “ศรัทธา” ผลงานชิ้นนี้กำหนดให้จุดเด่นเป็นโครงสร้างที่ใช้รูปทรงส่วนหลังคาของพระอุโบสถมาเป็นแกนในการถ่ายทอดความรู้สึกศรัทธาที่มีต่อในหลวงรัชกาลที่ ๙ กับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่พระองค์นั้นทรงพระราชทานต่อพสกนิกรของพระองค์

รายละเอียดและโครงสร้างของผลงานทั้ง ๔ ชิ้น ได้สร้างความรู้สึกร่วมกันได้นำไปสู่การศึกษาข้อมูลภายในของประติมากรรมเพื่อให้เข้าใจถึงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบการแสดงออกของรูปทรงด้วยวิธีการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรม เพื่อนำไปสู่ความงดงามในการถ่ายทอดแนวคิดลงสู่ผลงานประติมากรรมในรูปแบบร่วมสมัย

การวิเคราะห์การใช้วัสดุและเทคนิควิธีการ

การใช้วัสดุและวิธีการในการสร้างสรรค์ประติมากรรมชุดนี้เป็นการใช้ไม้ เหล็ก โฟม โยมะพร้าว ตะปู ลวดเชื่อม กับวัสดุประเภทงานก่อสร้าง คือปูนปลาสเตอร์ ปูนซีเมนต์ ปูนดำแบบโบราณ ทราयर่วมกับกระบวนการสร้างประติมากรรมซึ่งมีวิธีการเฉพาะ โดยสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

๑. ข้อดีและข้อเสียของการใช้วัสดุในการสร้างสร้างผลงาน มีวัสดุอยู่ ๒ ประเภท คือ วัสดุประเภทงานก่อสร้าง ปูนปลาสเตอร์ ปูนดำแบบโบราณ กับวัสดุที่ใช้ในการทำส่วนโครงสร้าง ซึ่งได้แก่ ไม้ เหล็ก โฟม โยมะพร้าว ตะปู ลวดเชื่อมในการใช้วัสดุดังกล่าวมีข้อดีและข้อเสียดังนี้

ตารางที่ ๔.๑ ข้อดีและข้อเสียของการใช้วัสดุในการสร้างสร้างผลงาน

ประเภทวัสดุ	ข้อดี	ข้อเสีย
๑. ปูนปลาสเตอร์	- หาซื้อง่าย - ใช้สะดวก ใช้เวลาน้อย - น้ำหนักเบา	- ไม่แข็งแรง - แตกหักง่าย - อายุการใช้งานน้อย

ประเภทวัสดุ	ข้อดี	ข้อเสีย
๒. ปูนซีเมนต์	-หาซื้อง่าย -แข็งแรง ทนทาน	-น้ำหนักมาก -ใช้เวลานาน -ขัดแต่งลำบาก
๓. ปูนดำแบบโบราณ	-สะดวก ใช้เวลาไม่มาก -สามารถปั้นขึ้นรูปพร้อมเก็บ ส่วนรายละเอียดได้เลย -มีน้ำหนักน้อยกว่าปูนซีเมนต์ -แข็งแรง ทนทาน	-หาซื้อยาก ราคาสูง -ขั้นตอนการผลิตยุ่งยากและใช้ เวลานาน -เก็บรักษายาก
๔. ไม้	-หาซื้อง่าย -ประกอบ ขึ้น โครงง่ายกว่าวัสดุ ประเภทเหล็ก	-ราคาสูง -มีโอกาสผุกร่อนได้เมื่อสัมผัส ความชื้น หรือน้ำ เป็นประจำ
๕. เหล็ก	-หาซื้อง่าย -ใช้ขึ้น โครงตามรูปทรงได้ง่าย กว่าไม้ -แข็งแรง ทนทาน	-ราคาสูง -เครื่องมือที่ใช้ปฏิบัติงานมีความ เสี่ยงและ อันตราย -มีโอกาสผุกร่อนและเกิดสนิมได้ง่าย เมื่อสัมผัสความชื้น น้ำ เป็นประจำ
๖. โฟม	-หาซื้อง่าย -น้ำหนักเบา -ใช้แกะขึ้นรูปง่าย	-ราคาสูง -จัดเก็บทำความสะอาดลำบาก -อันตราย ติดไฟง่าย
๗. โยมะพร้าว	-ใช้ผสมกับปูนปลาสเตอร์ทำ-- ให้ปูนปลาสเตอร์แข็งแรงขึ้น -น้ำหนักเบา	-หาซื้อยาก -ราคาสูง -อันตราย ติดไฟง่าย -อันตรายอาจเป็นที่ซุกซ่อนของ สัตว์มีพิษ
๘. ตะปู	-หาซื้อง่าย ราคาไม่แพงมาก -สะดวกในการใช้ตอกยึดไม้กับ เหล็ก	--มีโอกาสผุกร่อนและเกิดสนิมได้ ง่ายเมื่อสัมผัสความชื้น น้ำ เป็น ประจำ -อันตรายอาจถูกตำหรือบาดได้

ประเภทวัสดุ	ข้อดี	ข้อเสีย
๕. ลวดเชื่อม	-หาซื้อง่าย ราคาไม่แพงมาก -สะดวก รวดเร็วต่อการเชื่อมยึดเหล็กกับเหล็ก	-อันตราย เป็นที่มาของการติดไฟได้ง่าย -ควัน ทำให้ตาอักเสบ และทรมาณ

๒. การใช้ปูนดำ ปูนดำเป็นวัสดุเฉพาะกับงานด้านศิลปกรรมประดับ พุทธศาสนสถาน ซึ่งในปัจจุบันการใช้ปูนดำก็เสื่อมความนิยมลงไปมากก็ด้วยเนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น กระบวนการผลิตที่มีขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อน คือ ต้องใช้ผงปูนที่ได้มาจากเปลือกหอยโดยนำมาแช่ในน้ำส้มสายชูเป็นระยะเวลา ๓ วัน ๓ คืน (เพื่อลดความเป็นกรดของปูนลง) จากนั้นนำผงดำให้แห้ง (ปัจจุบันใช้เยื่อกระดาษล้าง) ผสมกับทรายละเอียด ควรเป็นทรายแม่น้ำจะมีความละเอียดกว่า ต่อไปนำปูนที่หมักไว้ครบกำหนดแล้วมาตำ คลุกให้ส่วนผสมเข้ากันดี จึงค่อยนำปูนที่ผสมดีแล้วมาตำแล้วค่อยๆ ไปพร้อมๆ กับการเติมน้ำอ้อย หรือน้ำตาลโตนดแล้วแต่พื้นที่ซึ่งรวมระยะเวลาในการทำแต่ละครั้งก็ใช้เวลามากแล้ว ส่วนของข้าพเจ้าก็ได้สั่งจากเพชรบุรีส่งผ่านพัสดุภัณฑ์ไทยทุกครั้งที่สั่งพอมายังถึงก็จะแตกทำให้ปูนเมื่อนำเอามาปั้นก็จะแข็งทำให้ปั้นได้ยากแต่ถึงอย่างนั้นก็ตามแต่ศิลปะการปั้นปูนสดโดยการใช้ปูนดำก็เป็นรากเหง้าของไทยมาซึ่งพวกเราควรที่จะอนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่ต่อไป

๓. ข้อดีและข้อเสียของวิธีการ เทคนิคและวิธีการในการสร้างผลงานชุดนี้เป็นกระบวนการสร้างสรรค์ประติมากรรมที่ผสมผสานกับการใช้วัสดุในการขึ้นโครงสร้างของรูปทรงประติมากรรมซึ่งได้แก่ ไม้ ตะปู เหล็กเส้น ลวดเชื่อม โฟม โยมะพร้าว เทคนิคการปั้น ปูน พลาสติก ปูนซีเมนต์ ปั้นปูนสด (ปูนดำสูตรโบราณของ จ.เพชรบุรี สีอะครายลิก ดังมีรายละเอียดของการวิเคราะห์เทคนิค วิธีการ ข้อดีข้อเสียดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๒ เทคนิค วิธีการ ข้อดีและข้อเสียของวิธีการในการสร้างผลงาน

เทคนิค	วิธีการ	ข้อดี	ข้อเสีย
๑. ขึ้นโครงสร้างฐานรองรับชิ้นงานไม้	ตัด, ตอก	-ได้บานรองรับที่แข็งแรง -เคลื่อนย้ายสะดวก	
๒. ขึ้นรูปโครงสร้างของรูปทรงประติมากรรมเหล็ก	ตัด, ตัด, เชื่อม	-ได้โครงสร้างของรูปทรงที่แข็งแรงสามารถรับน้ำหนักของปูนได้ดี -ได้โครงสร้างรูปทรงที่แน่นอน	

เทคนิค	วิธีการ	ข้อดี	ข้อเสีย
๓. เสริมแกนภายในรูปทรงด้วยโฟม	ตัด, ยัด	-ลดน้ำหนักของชิ้นงาน -ลดการใช้ปริมาณปูน	-ราคาโฟมเกรด A ค่อนข้างสูง
๔. ปอกแกนโฟมด้วยปูนปลาสเตอร์ผสมใยมะพร้าว	ผสม, ปอก	-เพิ่มความแข็งแรงของแกนโฟม -ลดการใช้ปูนดำ -ราคาถูกกว่าปูนดำ -หาสินค้าได้ง่าย	
๕. เสริมฐานด้วยปูนซีเมนต์ผสมทราย	ผสม, ปอก	-เพิ่มความแข็งแรงให้บานราก	-มีน้ำหนักมาก
๖. ปูดำ, ปูนสด	ปั้น	-ได้พื้นผิวงานที่สวยงาม -ได้รายละเอียดงานที่สมบูรณ์	-กระบวนการผลิตต้องใช้เวลาค่อนข้างมาก -ต้องสั่งซื้อมาจากเพชรบุรี -ราคาค่อนข้างสูง
๗. สีอะครายลิก	เขียน, ทา	-เพิ่มเติมเพื่อบ่งชี้ความหมาย	-ราคาค่อนข้างสูง

การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างสรรค์ผลงาน

กระบวนการและขั้นตอนในการปฏิบัติงานสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมชุดนี้ มีปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงานในขั้นตอนต่างๆซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้ คือ

๑. ปัญหาในขั้นตอนการขยายแบบและขั้นตอนการเชื่อมโครงสร้างเหล็ก

๑.๑ ชั้นที่ ๑ “ทรงพระราชนาน” การขยายแบบจากแบบจำลองขนาดเล็กเป็นขนาดที่ต้องการเกิดความผิดพลาดเนื่องจากขยายเป็นภาพร่างจำนวน ๒ ภาพแต่โครงสร้างของงานมีความซับซ้อนจึงเกิดความผิดพลาดในเวลาที่เชื่อม โครงสร้างของรูปทรงที่ต้องใช้เหล็กเส้น

๑.๒ ชั้นที่ ๒ “กำเนิด เติบโต” กระดาษที่ใช้ขยายแบบร่างมีขนาดเล็กกว่าชิ้นงานที่จะทำการขยาย

๑.๓ ชั้นที่ ๓ “ปรัชญาอันประเสริฐ” ส่วนประกอบของรูปทรงมีความซับซ้อนอีกทั้งยังมีรูปทรงย่อยที่เพิ่มเติมอีกจึงเป็นการยากที่จะทำการเชื่อม โครงด้วยเหล็กเส้นแล้วได้ผลที่แม่นยำ

๑.๔ ชั้นที่ ๔ “ศรัทธา” เป็นเพราะชิ้นงานชิ้นนี้มีขนาดที่ต้องการขยายไม่มากนักจึงทำให้ต้องมีการเปลี่ยนวัสดุจากเหล็กเส้นมาเป็นการประกอบโครงสร้างด้วยไม้เป็นผลทำให้เกิดการ

คราดเคลื่อน เนื่องจากใช้ไม้ัดขนาดความหนา ๑๐ มิลลิเมตร ทำให้เกิดความคราดเคลื่อนในการประกอบไม้ที่บาง เวลาทำการตอกตะปูจึงทำได้ไม่ตรง

๒. ข้อเสนอแนะ

๒.๑ ชั้นที่ ๑ ขั้นตอนการเชื่อม โครงสร้างของรูปทรงด้วยเหล็กเส้นให้ทำการเชื่อมเฉพาะ โครงสร้างของรูปทรงหลักก่อนแล้วค่อยใช้เหล็กเส้นเสียบภายหลังเมื่อปั้น โครงสร้างหลักเสร็จ

๒.๒ ชั้นที่ ๒ เปลี่ยนการร่างภาพจากบนกระดาษมาเป็นลงบนแผ่น ไม้ัดเมแผ่นแทน

๒.๓ ชั้นที่ ๓ ใช้เหล็กในการเชื่อม โครงสร้างหลักเมื่อพอกส่วน โครงสร้างหลักด้วยปูนปลาสเตอร์ผสมใยมะพร้าวแล้วจึงใช้โฟมเกรด A ทำการเหลาเป็นรูปทรงย่อยเป็นแกนแล้วจึงพอกทับด้วยปูนปลาสเตอร์ผสมใยมะพร้าว

๒.๔ ชั้นที่ ๔ ใช้การประกอบเข้าไม้สลับเฉียงแทนการตอกตะปู

๓. ปัญหาในขั้นตอนการปั้นรูปทรงโครงสร้างหลักด้วยปูนดำ

๓.๑ เกิดปัญหาเนื่องจากปูนดำไม่ยึดเกาะกับปูนปลาสเตอร์ผสมทรายหรือปูนปลาสเตอร์ผสมใยมะพร้าวเพราะปูนปลาสเตอร์เมื่อแห้งแล้วจะมีการซึมน้ำได้จึงทำให้ปูนดำถูกดูดวบน้ำเร็วเกินไป

๓.๒ การเก็บรักษาปูนดำนั้นจำเป็นที่จะต้องเก็บในถุงพลาสติกมัดปากให้แน่นแล้วแช่ถุงไว้ในน้ำเมื่อถุงพลาสติกแช่อยู่ในน้ำเป็นระยะเวลาานทำให้ยางที่รัดถุงรวมถึงตัวถุงเกิดการเปื่อยและขาดทำให้น้ำซึมเข้าในถุงได้ทำให้ปูนเสียความเหนียวและสูญเสียลาวที่ผสมอยู่ในปูนดำทำให้ผิวของชิ้นงานเกิดการแตกร้าวบริเวณพื้นผิว

๔. ข้อเสนอแนะ

๔.๑ ใช้น้ำยาเชื่อมปูนทาในบริเวณผิวปูนผสมทรายหรือปูนปลาสเตอร์ผสมใยมะพร้าวที่ต้องการปั้นด้วยปูนดำก่อนแล้วจึงปั้นปูนดำติดลงไปโดยที่น้ำยายังไม่แห้งสนิท

๔.๒ ถ้าพบว่าเกิดการรั่วซึมของน้ำเข้าไปผสมกับปูนดำให้นำน้ำยาเชื่อมปูนมาผสมกับปูนดำแล้วทำการนวดจนปูนดำนั้นเหนียวดีจึงนำไปใช้ปั้นเพิ่มเติมต่อไป

๕. ปัญหาในขั้นตอนการลงสีอะครายลิก

๕.๑ มีการเกิดปัญหาเนื่องจากสีอะครายลิกเป็นสีที่ใช้ผสมในเวลาที่ใช้ ดังนั้นผิวงานซึ่งเป็นปูนดำก็จะดูดน้ำและความชื้นจากสีอะครายลิกเช่นกัน ทำให้การเขียนหรือทาสีอะครายลิกทำและควบคุมได้ยาก

๖. ข้อเสนอแนะ

๖.๑ ให้นำพู่กันที่มีลักษณะของขนที่แข็งมาใช้เขียนหรือทา

บทที่ ๕

บทสรุป

การสร้างสรรคผลงานประติมากรรมชุดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้เป็นการสร้างสรรค์ขึ้นจากแรงบันดาลใจและความศรัทธาของตัวข้าพเจ้าที่มีต่อในหลวงรัชกาลที่ ๕ เป็นการถ่ายทอดบทสรุปทางความคิดของตัวข้าพเจ้าเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อหวังว่าจะได้เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจในรูปแบบการนำเสนอแนวการสร้างสรรค์รูปทรงเพื่อให้เกิดความงามทางด้านรูปลักษณะตามแนวทางการสร้างสรรค์ประติมากรรมในขณะเดียวกันก็ได้สอดแทรกแนวความคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ข้าพเจ้าได้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลมาถกแถลงและวิเคราะห์ออกมาเป็น ๕ หลักการในการดำรงชีวิตทางด้านเกษตรกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายแห่งความพอเพียงตามพระปณิธานของในหลวงรัชกาลที่ ๕

จากการศึกษาเรื่องและเนื้อหาของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปสู่การสร้างสรรคผลงานประติมากรรม ผู้ศึกษาสามารถสรุปแยกเป็น ๓ ประเด็นดังนี้

๑. การออกแบบตัวเลขไทยโดยการนำเนื้อหาของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีการพัฒนารูปแบบขึ้นตามลำดับจากผลงานงานชิ้นที่ ๑ ยังไม่สามารถสร้างความโดดเด่นของรูปทรงตัวเลขได้มากนักจึงมีการนำสีทองทาทับบนรูปทรงของตัวเลขเพื่อเป็นการเน้นให้ตัวเลขมีความโดดเด่นขึ้น ผลงานชิ้นที่ ๒ สร้างความโดดเด่นด้วยการลดรายละเอียดในส่วนของรูปทรงโครงสร้างเพื่อสร้างให้กลายเป็นระนาบเพื่อใช้ในการเน้นตัวเลขไทยที่ประกอบด้วยเนื้อหาของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้มีความโดดเด่นขึ้น ผลงานชิ้นที่ ๓ เน้นเรื่องการจัดวางตำแหน่งของตัวเลขไทยโดยการแบ่งเลขให้เป็น ๒ ส่วนเพื่อสื่อความหมายให้บ่งบอกถึงการพัฒนาวិถีการดำรงชีวิตเพิ่มเติม ผลงานชิ้นที่ ๔ มีการลดขนาดของชิ้นงานลงเพื่อตอบสนองแนวความคิดเรื่องความศรัทธากับการบูชา จึงได้มีการออกแบบให้ตัวเลขไทยอยู่ภายในระนาบรูปไบโพธิ์และระนาบรูปสามเหลี่ยมหน้าจั่วเพิ่มเติมการเน้นตัวเลขด้วยการทาสีทองเพื่อขับให้ตัวเลขมีความโดดเด่นขึ้น

๒. การออกแบบโครงสร้างของประติมากรรมทั้ง ๔ ชิ้น ในการออกแบบส่วนของโครงสร้างนั้นผู้ศึกษาได้ใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายยกตัวอย่างเช่นผลงานชิ้นที่ ๑ ได้นำเอารูปทรงที่ได้รับแรงบันดาลใจแรกในการริเริ่มที่จะศึกษาการสร้างสรรคผลงานประติมากรรมที่สื่อความหมายของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นคือรูปทรงหยดน้ำ (เป็นหยดพระเสโทของในหลวงรัชกาลที่ ๕) เพื่ออธิบายจุดเริ่มต้นของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เกิดจากน้ำพระราชหฤทัย

อันประเสริฐสุดของในหลวงรัชกาลที่ ๕ ที่มีความห่วงใยความเป็นอยู่ของประชาชน ผลงานชิ้นที่ ๒ และ ๓ ใช้รูปทรงต้นไม้ใหญ่มาสื่อความหมายเพื่อสื่อความหมายในเรื่องของการเจริญเติบโตและการพัฒนาการ ผลงานชิ้นที่ ๔ ได้นำรูปทรงของห่อพระไตรปิฎกมาออกแบบผสมผสานกับตู้พระธรรมเพื่อสื่อความหมายถึงการน้อมเอาหลักปรัชญาที่ได้รับพระราชทานสั่งอันเป็นมงคลยิ่งกับวิถีชีวิตเพื่อนำไปเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจภายในที่อยู่อาศัยบ้านเรือนของคน

๓. การนำปูนดำมาเป็นวัสดุในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมสามารถตอบสนองกับเนื้อหาสาระที่เป็นอย่างเหมาะสมเพราะหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตัวอักษรเลขไทย และปูนดำทั้ง ๓ ส่วนก็ล้วนเป็นภูมิปัญญาอันเป็นสิ่งบ่งบอกถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมของไทยได้เป็นอย่างดี

ผลงานสร้างสรรค์ประติมากรรมในชุดนี้ทั้งแนวความคิดและเทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์ล้วนแล้วแต่กระทำโดยสุจริตใจและซื่อสัตย์ต่อความรู้สึคนึกคิดของข้าพเจ้าและยังมองเห็นถึงซึ่งคุณค่าของภูมิปัญญา ประเพณีและวัฒนธรรมอันทรงคุณค่ายิ่งของชนชาติไทยโดยรูปแบบการนำเสนอเป็นการนำเอาเอกลักษณ์ของภูมิปัญญาทางด้านการประดิษฐ์อักษรตัวเลขไทยมาผสมผสานกับการออกแบบให้เข้ากับเนื้อหาของแต่ละหลักการ และภูมิปัญญาทางด้านการออกแบบสถาปัตยกรรมและส่วนประกอบของสถาปัตยกรรมทางศาสนาพุทธมาใช้เป็นสัญลักษณ์แทนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งข้าพเจ้าเปรียบหลักต่าง ๆ นี้เหมือนกับธรรมะที่องค์สมเด็จพระสัมมาพุทธเจ้าได้ทรงบัญญัติเพื่อสั่งสอนพุทธศาสนิกชนเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุข การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ

๑. เพื่อนำเสนอผลงานประติมากรรมที่แสดงออกถึงเนื้อหาของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางการสร้างสรรค์เฉพาะตน

๒. เพื่อแสดงให้เห็นถึงเจตนาในการนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเปรียบเทียบกับธรรมะในพระพุทธศาสนา

๓. เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าของภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณีของชนชาติไทยและหวังเพียงว่าได้ทำในสิ่งที่คิดอย่างสุจริต ซื่อสัตย์และภาคภูมิใจ

การสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมในชุดนี้ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้เป็นอย่างดี

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

การสร้างสรรคผลงานประติมากรรมชุดนี้มีปัญหามากมายที่เกิดกับตัวผู้ศึกษาซึ่งมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของข้าพเจ้าและครอบครัวแต่ด้วยความคิดที่สุจริต ซื่อสัตย์และเห็นถึงคุณค่าของเวลาทุกๆลมหายใจเข้า ออกทำให้ข้าพเจ้าต้องพยายามอย่างยิ่งยวดที่จะก้าวผ่านอุปสรรคต่างๆนั้น ไปเพื่อหวังเพียงเป็นตัวอย่างที่ดีให้ลูกได้เรียนรู้เพียงเท่านี้

ผลงานประติมากรรมชุดมีกระบวนการและขั้นตอนที่มีเนื้อหาสาระเชื่อมโยงในหลายส่วนดังนั้นการทำงานก็จะมีปัญหาเกิดขึ้น ทั้งนี้ผู้ศึกษาจะได้นำเสนอปัญหาเป็นต่างๆตามขั้นตอน ขั้นตอนแรกของการสร้างสรรคผลงานประติมากรรมนั้นยังไม่ค่อยมีปัญหาให้เห็น ขั้นตอนการขึ้นโครงสร้างชิ้นงาน ปัญหาแรกที่จะเกิดคือการร่วแบบขยายถ้ายขยายแบบไม่ จะส่งผลให้เกิดปัญหาในการเชื่อมแกนเหล็กโครงสร้างดังนั้นเวลาทำการร่างแบบขยายควรทำการขยายอย่างน้อย ๒ ด้านขึ้นอยู่กับความซับซ้อนของรูปทรง

ขั้นตอนการอัดโฟมภายในระหว่างแกนเหล็กโครงสร้างกับแกนเหล็กที่บอกปริมาตรของรูปทรง เพราะ โฟมเป็นวัสดุน้ำหนักเบาและมีลักษณะเป็นแผ่นแต่มีความยืดหยุ่นน้อยเวลาอัด โฟมเข้าไปภายในของแกนรูปทรงนั้นทำค่อนข้างยากดังนั้นควรตัด โฟมให้เป็นชิ้นส่วนที่มีขนาดพอประมาณกับช่องภายในของโครงสร้างเหล็กแล้วจึงค่อยๆใส่เข้าไปทีละชิ้นให้แน่น

ขั้นตอนการสร้างปริมาตรของรูปทรงด้วย ปูนปลาสเตอร์ผสมทราย ปูนปลาสเตอร์ผสมใยมะพร้าว ปูนซีเมนต์ ทั้ง ๔ วิธีจากการประเมินผลวิธีที่ดี และมีประสิทธิภาพที่สุดจากการทำงาน ทั้ง ๔ ชิ้นนี้คือวิธีใช้ปูนปลาสเตอร์ผสมใยมะพร้าวในการขึ้นแกนและปริมาตรของชิ้นงานเนื่องจากทำงานได้ไว มีน้ำหนักเบากว่าวิธีการอื่น และมีความแข็งแรงพอในการรับน้ำหนักของชิ้นงาน

ขั้นตอนการปั้นเพิ่มเติมพื้นผิวของชิ้นงานในขั้นตอนนี้ปัญหาอยู่ที่วัสดุคือปูนดำนั่นเอง เนื่องจากมีแหล่งผลิตน้อยบวกกับมีปริมาณคนที่ปั้นก็น้อยด้วยดังนั้นจึงเกิดปัญหาดังแต่เริ่ม เวลาสั่งซื้อแล้วขนส่งมาทางบริการรถขนส่งก็เกิดความเสี่ยงที่การขนส่งจะทำให้ถุงอาจเกิดการฉีกขาดได้ เมื่อเกิดการฉีกขาดของถุงที่บรรจุปูนมากก็จะทำให้ปูนเกิดการแห้งและแข็งเวลาปั้นไม่สามารถปั้นเป็นรูปทรงได้ยาก แนวทางแก้ปัญหาลงทุนทำให้เตรียมถุงพลาสติกอย่างหนาทั้งสำหรับใส่น้ำไว้แช่ปูน

อย่างไรก็ตามการสร้างสรรคผลงานประติมากรรมชุดนี้ได้ก่อให้เกิดการสร้างสรรคในแนวทางเฉพาะตนซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อการทำงานศิลปะในรูปแบบประติมากรรมของผู้ที่สนใจต่อไปขอขอบคุณทุกสิ่งบน โลกใบนี้และที่สำคัญ เวลาที่ยังมีให้ข้าพเจ้าได้ทำในสิ่งที่รักและศรัทธาเสมอมา

บรรณานุกรม

- ชลุด นิมเสมอ. (๒๕๓๑). *องค์ประกอบศิลป์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- นวลน้อย บุญวงษ์. (๒๕๓๕). *หลักการออกแบบ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิราชนทร์ มุสิกรังสี. (๒๕๕๖). “*สมาртฟาร์มเมอร์ เรียนรู้อาชีพตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง*”.
- ภรดี พันธุภากร. (๒๕๔๒). *การวิจัยทางศิลปะและศิลปะประยุกต์*. ชลบุรี: คณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มาโนช กงกะนันท์. (๒๕๓๘). *ศิลปะการออกแบบ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- มูลนิธิชัยพัฒนา. (๒๕๕๖). “*หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*”. เข้าถึงได้จาก <http://www.chaipat.or.th/chaipat/chaipat/porpeing/porpeing.html>,
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (๒๕๔๘). *การออกแบบ*. กรุงเทพฯ: แอ๊ปเปิ้ล พรีนติ้ง กรุ๊ป.
- สังเขต นาคไพจิตร. (๒๕๓๖). *หลักการออกแบบ*. มหาสารคาม: ปริดาการพิมพ์.
- อารีย์ สุทธิพันธุ์. (๒๕๒๗). *การออกแบบ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.